

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

20^E JAARGANG

WOENSDAG 24 JULI 1935

No. 1021

COMMISSIE VAN REDACTIE:

*P. Lieftinck; N. J. Polak; J. Tinbergen; F. de Vries en
H. M. H. A. van der Valk (Redacteur-Secretaris).*

*Redactie-adres: Pieter de Hoeweg 122, Rotterdam.
Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplootweg.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.*

*Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam,
Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No.
145192.*

*Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch
Kwartalbericht f 1.—. Leden en donateurs ontvangen
het weekblad en het Kwartalbericht gratis en een reductie
op de verdere publicaties.*

INHOUD.

Biz.

DE VERLAGING DER BELEGGINGSINTEREST IN VERBAND MET DE RIJKSFONDSEN EN HUN ORGANISATIE door <i>Dr. J. van Hoorn</i>	664
De verlaging van huren en lasten door <i>Mr. A. G. Lubbers</i>	666
Tolheffing en wegverkeer door <i>Mr. P. J. Mijksenaar</i>	667
De Rijksmiddelen over Juni 1935	668
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De nieuwe Fransche crisiswetgeving door <i>Dr. H. Weichmann</i>	669
AANTEKENINGEN:	
De President van De Javasche Bank over de voor- waarden van internationale stabilisatie	672
De economische politiek van Nederlandsch-Indië....	672
De zichtbare suikervoorraden in de wereld	673
MAANDCIJFERS:	
Overzicht van den stand der Rijksmiddelen	673
Emissies in Juni 1935	674
STATISTIEKEN	675—678
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

23 JULI 1935.

Sedert 8 Juli jl. heeft de verruiming op de geldmarkt geleidelijk verder voortgang gemaakt. Het particulier disconto, dat op genoemden datum nog 3 pCt. en Maandag 15 Juli 2½ pCt. noteerde, is tot 1¼ pCt. teruggelopen. Prolongatie deed in dezelfde etappes 2¼ pCt.—1¼ pCt.—1¼ pCt.; en call 2¼ pCt.—1 pCt.—½ pCt. De Nederlandsche Bank verlaagde, zooals dan ook verwacht was, haar disconto op den 18den wederom met ½ pCt., tot 3 pCt. De goudstroom naar ons land bleef voortdurend, zij het dan in steeds trager tempo, vloeien; in de week van 8—13 was het accres f 22.8 miljoen, in die van 15—20 bijna 5 miljoen. Driemaands-schatkistwissels noteerden 1¼ pCt. en zesmaands-wissels 1⅞ pCt. De koersen van jaarsbiljetten en drie- en vijfjaarsbiljetten bleven op resp. 2½ pCt. en 3 pCt. ten achter, waaraan de onzekere algemeene toestand stellig niet vreemd is, terwijl het vooruitzicht van de komende emissie op Woensdag a.s. de koopers een afwachtende houding deed aannemen.

Ook op de valutamarkt bleven de schommelingen aanvankelijk binnen enge grenzen beperkt, mede een gevolg van de nauwere samenwerking tusschen de circulatiebanken ter beteugeling der speculatie. Even schein de Amerikaansche zilverpolitiek de rust te verstoren. Grootte Oostersche aanvoeren op de Londensche markt, die (zij het dan aarzeland) door New-York werden opgenomen, deden een krachtige vraag ontstaan naar Ponden, welke den 9den Juli te Amsterdam tot 7.29 opliepen, terwijl Dollars op 1.46½ waren aangeboden. Doch in het verder verloop herstelde zich het evenwicht weer van lieverlede, en de Ponden bleven vrij stabiel op ongeveer 7.27, de Dollars op 1.46¼. Naarmate de Nationale Feestdag naderde, zorgde nu Parijs voor de noodige afwisseling. Francs, die de week op 9.72½ geopend hadden, bereikten, na een gestadige daling, op Zaterdag 13 jl. het onderste goudpunt op 9.70. Ook dit was van voorbijgaanden aard. Na den rustigen Zondag herstelde Parijs zich langzamerhand tot 9.73. De energieke plannen der Fransche Regeering tot saneering der financiën waren hierbij een verdere stimulans.

Zoo schein de week van 15—20 Juli, niet in het minst door een totaal gebrek aan zaken, in de gebruikelijke apathie te verlooppen, met Ponden op 7.26½, Parijs op 9.73 en Dollars op 1.46¼, toen plotseling Zaterdagmorgen tegen het einde van de markt de eerste symptomen van een nieuwen aanval op den Gulden zich kenbaar maakten. De onzekerheid omtrent het lot van het Kabinet deed een vraag naar valuta's over de geheele linie ontstaan, welke Maandag 22 Juli in verscherpte mate bleef aanhouden. New-York noteerde aan het slot van een bewogen dag 1.48 en Parijs 9.79, beide iets boven het gouduitvoerpunt, terwijl Ponden op 7.34 gezocht bleven. Onder de andere valuta's, die van de hausse profiteerden, noemen wij Marken op 59.50, Belga's op 25 en Zwitsersche Francs op 48.35.

Op de termijnmarkt had eveneens een algeheele ommekeer plaats. Termijnponden, die langzaam maar zeker tot 2 punten agio voor 1 maand en 7½ cent agio voor drie maanden waren ingezakt, waren ten slotte op resp. 2¼ en 9¼ gevraagd.

Op de goudmarkt waren baren, na geruimen tijd in de buurt van den aankoopprijs van De Nederlandsche Bank te zijn verhandeld, op 1.653 gezocht. Gouden Ponden noteerden 12.27 en Gouden Dollars 2.52½.

DE VERLAGING DER BELEGGINGS- INTEREST IN VERBAND MET DE RIJKS- FONDSEN EN HUN ORGANISATIE.

Steeds duidelijker teekent het zich af, dat bij de economische veranderingen, die zich in onze dagen in grooten stijl voltrekken, de Rijksfondsen in het centrum der belangstelling worden getrokken. Dit kan om meer dan één reden niet verbazen. Alleen al de omstandigheid, dat onnoemelijk veel Nederlanders, ja de bevolking in haar groote massa, hetzij als arbeider, hetzij als openbaar ambtenaar, hetzij als spoorwegman (om het Spoorwegpensioenfonds nu ook even tot de Rijksfondsen te rekenen) bij de groote fondsen het enorme belang van zijn ouderdomsvoorziening heeft liggen — om van verdere voorziening en van de verzorging der gezinsleden nog niet eens te spreken —, kan tot het bewustzijn brengen, dat het wel en wee van de fondsen nauw met het wel en wee van ons volk samenhangt en dat het hier bovendien gaat om de reputatie van ons land als wel geordende Staat.

Maar niet alleen dergelijke ideëele overwegingen zijn het, die met zoo'n groote kracht de aandacht naar de fondsen toe trekken, en waarschijnlijk ook wel niet in de eerste plaats. De ideëele overwegingen ten minste zou men op een oogenblik nog op den achtergrond van zijn belangstelling kunnen laten huizen, maar niet aldus de financieele zorgen, die zich ongevraagd naar voren dringen. Alvorens hierop verder in te gaan, zal ik op enkele punten moeten herinneren aan den geschiedkundigen loop van zaken.

Dat de Rijksfondsen hun volle portie krijgen van de moeilijkheden bij den overgang, die ons land thans doormaakt, spreekt eensdeels vanzelf, maar is anderdeels — en zeker niet voor een klein deel — te zoeken in een minder overzichtelijke wijze van financieren dier fondsen, welke zich nu wreekt. Die minder overzichtelijke financieringswijze op haar beurt werd in de hand gewerkt door de enorme lasten, die men de fondsen bij hun stichting oplegde en voor welke men wellicht teruggedeeind zou zijn, indien men door soherper analyse zich meer rekenschap had gegeven van het toekomstig financieel verloop.

Het gaat hier niet om het uitoefenen van critiek, maar om het vaststellen van algemeen bekende feiten en wie hieraan nog mocht twijfelen zij herinnerd aan de pensioenen der vóór 1917 in dienst getreden Indische landsdienaren, die rechtstreeks uit de begroting voldaan worden en dus zonder dat er een fonds is om de enorm stijgende jaarlijksche lasten op te vangen. In 1933 waren deze reeds geklommen tot f 51 miljoen *per jaar*, met de zekerheid dat die in de daarop volgende jaren nog verder zouden moeten stijgen, om daarna in eenige tientallen jaren geleidelijk uit te sterven. Van den enormen omvang der toekomstige verplichtingen, die men op zich nam, was men zich destijds niet bewust en ik zou niet gaarne beweren, dat een beter inzicht thans als gemeen goed kan worden beschouwd.¹⁾

In de oorlogsjaren, toen men de Invaliditeitswet en de Ouderdomswet voorbereide en de weduwenpensioenen van ambtenaren en militairen verhoogde, heeft men geheel anders gehandeld en is men zich bewust geweest van den druk, die op de toekomstige

¹⁾ Naast ervaringen van meer dagelijkschen aard kan ik bijv. wijzen op de niet verder gemotiveerde en daardoor wel eenigszins verrassende conclusie van het hoofdartikel in E.-S.B. van 15 Mei l.l. Een onderzoek van den schrijver, of de aanbevolen remedie niet oneindig erger is dan de maatregelen, die hij bestrijdt, zou m.i. niet overbodig zijn geweest. Toch kan het betoog, afgezien van andere argumenten, die ik minder juist acht, m.i. overeind blijven in zoverre het bedoelt een veroordeeling, niet van fondsvorming, maar van fondsvorming *bij den Staat*. Want dat wettelijk verplichte sociale verzekering ook zou meebrengen, dat de Staat als risico-drager die verzekering zelf uitvoert, is volstrekt niet vanzelfsprekend!

begrotingen bij voorbaat werd gelegd en heeft men dien druk gelijkmatig over de toekomst bedoelen te verdeelen. Het is niet voor tegenspraak vatbaar, dat men tegelijkertijd-bezield is geweest van het optimisme, dat de komende geslachten wel rijk gerfoeg zouden zijn om, behalve de voorzieningen voor hun eigen tijdgenooten, de premievrije pensioenen en renten te betalen, die wij in een paar tientallen jaren ten bedrage van een aantal honderden miljoenen guldens aan de onder ons levende ouderen of op andere wijze onverzorgden hebben uitbetaald en nog zullen uitbetalen zonder dit zelf te kunnen bekostigen.

Hier raak ik langzamerhand aan het eind van mijn lange inleiding, want ik kan nu constateeren, dat het niet in vervulling gaan van deze optimistische verwachting onze samenleving parten is gaan spelen en dat daardoor de fondsen ons zooveel zorgen geven. Zou men gedaan hebben, wat men bij een levensverzekeringsmaatschappij doet, n.l. geen hoogere uitkeeringen in het vooruitzicht stellen, dan men, iemands leeftijd in aanmerking nemend, hem voor de vastgestelde uniforme premie kan geven, dan zou men van de Rijksfondsen zelfs in dezen tijd nauwelijks iets bemerken. Wel zouden dan talloze ouderen zonder verzorging en talloze anderen met een te geringe of veel te geringe verzorging rondloopen, maar wanneer men dan voor die personen ook iets of nog iets had willen doen, zou men veel en veel overzichtelijker te werk zijn gegaan door deze groep geheel afzonderlijk te administreeeren en te financieren. Tal van onuitroeibaar blijkende misvattingen over fondsvorming zouden zijn voorkomen en de lasten, die de Staat op zich nam, zouden iedereen volkomen helder voor oogen hebben gestaan, want men zou ze niet hebben beredeneerd, maar gevoeld. Maar, als dus niet de mogelijkheid bestaan had te putten uit de gelden der eerstgenoemde, in wezen zichzelf bedruipende, verzekeringen, dan zou men met zijn premievrije uitkeeringen vermoedelijk veel minder royaal geweest zijn....

* *

Deze inleiding, die zooals ik al erkende, wat lang geworden is, heeft dus tot doel om in gedachte een algeheele splitsing aan te brengen tusschen de zichzelf bedruipende verzekering van het jonge en van het toekomstige geslacht enerzijds en anderzijds de verzekering in den overgangstoestand van de ouderen, die bij de tot standkoming der wetten op Staatskosten gelijke rechten als de eerstgenoemde kregen, doch zonder dat de Staat deze op zich genomen verplichting kon nakomen anders dan door een schuldbekentenis. (Bij het Invaliditeitsfonds zou deze schuldbekentenis gedelgd worden door een annuïteit van 75 jaar, dus tot 1994, terwijl de uitgaven waarvoor deze dekking bestemd is, voor het overgrote deel reeds in de eerste tientallen jaren worden gedaan).

Een dergelijke fictieve splitsing leek mij noodig om de werking der verschillende omstandigheden op de fondsen op den voet te kunnen volgen. Die omstandigheden zijn dan in hoofdzaak van tweeërlei aard, n.l. de verminderde draagkracht van ons volk, waardoor de gevolgen der vroegere royaliteit ons zwaar op de maag gaan liggen, en, wat ons hier interesseert, de lagere beleggingsinterest.

Onafhankelijk als deze beide factoren, misschien niet in hun diepsten oorsprong, maar toch wel in hun werking, van elkaar zijn, neutraliseert de invloed van den laatsten dien van den anderen gedeeltelijk in zoverre, dat de lagere rentestand den druk der schulden, voortspruitend uit de premievrije uitkeeringen, minder zwaar maakt dan zonder interestverlaging het geval zou zijn. Voortgezette interestdaling werkt dus verder in diezelfde richting, en indien die daling sneller gaat dan met een vermeerderde koopkracht van het geld overeenkomt, zou zelfs de last relatief lichter te dragen zijn.

Ondanks dat moet men natuurlijk nooit vergeten,

dat de last er *is* en dat men hem verder doet toemenen door in een jaar minder middelen in het fonds te storten dan de interest over de hoofdsom der schuld bedraagt. Voor de verplichtingen van de Schatkist heeft het immers precies hetzelfde gevolg als wanneer men zou besluiten betaling van coupons en uitgelote stukken een tijdlang gedeeltelijk of geheel stop te zetten en later den achterstand met bijbetaling van interest op te halen.

Hiertoe zal men allicht niet spoedig overgaan, want men voelt intuïtief, dat het te stoppen gat snel grooter wordt. Gaat het echter om pensioenfondsen, die met een tekort werken, dan leert de ervaring, dat men zich lang niet zoo gemakkelijk bewust is, dat hier precies hetzelfde gebeurt, en dat het uitblijven van de interest der beleggingen, die het gat in het fonds hadden moeten opvullen, dit gat op volkomen dezelfde wijze en in volkomen gelijke mate vergroot.¹⁾ Dit beteekent, dat het tekort, zelfs bij een rentevoet van $3\frac{1}{2}$ pCt., in minder dan 21 jaar verdubbeld is, 11 jaar daarna verdrievoudigd, weer 8 jaar later verviervoudigd en zoo steeds sneller. Voor 4 pCt. zouden deze aantallen jaren zijn 19, 10, 7, enz.

Dat verlaging van de interest een vermindering meebrengt van de uitgaven ten behoeve van dat deel van het gesplitst gedachte fonds, dat als eenige inkomsten heeft uitkeeringen uit de Schatkist en waarvan de uitgaven voor een groot deel reeds in het verleden liggen, kan verder ook weinig verwondering baren.

Van minder eenvoudigen aard is dan ook de invloed van de interestverlaging op het andere deel der gesplitst gedachte fondsen, dus dat, hetwelk uitkeeringen verzekert, die door de binnenkomende premïën geheel moeten worden gedekt. Trouwens deze invloed zal geheel verschillend zijn al naar gelang de verschillende fondsen volgens verschillende grondbeginselen zijn ingericht.

De verschillen, waaraan ik hierbij in hoofdzaak denk, bestaan in de wijze van bepalen der pensioenbedragen, waarop iemand recht heeft. Behalve het aantal lidmaatschapsjaren, dat gewoonlijk wel een rol speelt, kan men hebben, dat het pensioenbedrag volgt uit de gemiddeld betaalde, in geld uitgedrukte, vaste premie, dan wel dat het volgt uit de gemiddelde bezoldiging, die over den geheelen dienstdtijd of gedurende de laatste jaren werd genoten, terwijl ook de premie als percentage van de bezoldiging werd betaald²⁾. Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds werkt, zooals bekend is, volgens de laatste methode, het Invaliditeitsfonds volgens de eerste. Beide soorten fondsen zullen op geheel verschillende wijze op een duurzame verlaging van het peil der beleggingsinterest reageeren.

Heeft men een fonds, waarbij de uitkeeringen door de betaalde premïën vastliggen, dan zal, aangezien de premïën zelf en ook de interest, welke zij na belegging afwerpen, voor de uitkeeringen benodigd zijn, het fonds bij een lagere interest niet meer in evenwicht zijn, indien dit tot dusverre maar juist het geval was. Indien men, bevreesd voor de snelle aangroeiing van het tekort tengevolge van het uitblijven van inkomsten op het ontbrekende deel der activa, het evenwicht wilde herstellen, zou er dus geen andere weg overblijven dan het verband tusschen betaalde premie en uitkeering in verlagenden zin te her-

¹⁾ Men herleze in dit verband, hetgeen de heer A. M. Groot in zijn artikel „Het tekort van het Spoorwegpensioenfonds” opmerkt op blz. 402 van E.-S.B. van 1 Mei 11.

²⁾ Aangezien de Rijksfondsen, die ons hier interesseren volgens het beginsel van collectieve verzekering zijn opgebouwd, laat ik hier buiten bespreking het geval, waarin het pensioen voor ieder persoon individueel wordt bepaald als verzekeringstechnische tegenwaarde der door of voor hem betaalde premïën.

zien. Daarvoor zou dus een maatregel van buiten af noodig zijn, die op het eerste gezicht van een zeer ingrijpend karakter schijnt. Ik verval in een korte herhaling van hetgeen ik in het nummer van 12 September 1934 op blz. 806 schreef, indien ik opmerk, dat het zeer aannemelijk kan worden geacht, dat met een duurzame verlaging der beleggingsinterest ook een duurzame verlaging van het loonpeil, d.w.z. een duurzame verhooging van de koopkracht van het geld gepaard zal gaan, waardoor een lager geldbedrag van pensioenen nog niet als een verminderde betekenis van deze zou behoeven te worden gevoeld. De maatregel van verlaging der geldbedragen zou dan, in plaats van ingrijpend te zijn, integendeel de zaak in wezen laten zooals zij was, al valt het niet te ontkennen, dat er oneffenheden en misschien zelfs belangrijke oneffenheden in den overgangstoestand kunnen optreden.

Heeft men daarentegen een fonds, waarin de bezoldiging den grondslag voor de berekening van het pensioen vormt, dan komt de zaak er anders voor te staan. Omdat het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds in het algemeen alleen de bezoldiging, genoten in de laatste dienstjaren, laat meetellen en het beginsel der gemiddelde bezoldiging, genomen over den geheelen dienstdtijd, bij de Rijksfondsen ook verder geen toepassing vindt, laat ik het hier verder buiten bespreking. Men zal trouwens gemakkelijk inzien, waarom het in zijn wezen en in zijn uitwerking een overgang vormt naar het eerst besproken beginsel.

Men kan dan verder over dit punt kort zijn, want is het waar, dat dezelfde diepere oorzaak, die de daling der beleggingsinterest veroorzaakt, ook een verlaging van het loon- en salarispeil bewerkt, dan is in dit laatste een machtige tegen-invloed gelegen tegenover de verminderende interestbaten van het fonds. Immers het pensioen wordt bij deze fondsen bepaald als percentage van de bezoldiging, zooals die omstreeks het tijdstip van pensionneering is, en het pensioenbedrag gaat tegelijk daarmede omlaag zonder dat eenige maatregel van buiten af daartoe noodig is. Natuurlijk is hiermede niet gezegd, dat die beide dalingen nu juist gelijk-op gaan en bovendien zijn er nogal wat invloeden, die het verschijnsel minder eenvoudig maken. Zoo heeft men bijv. de pensioenen, die reeds tot bepaalde vastgestelde bedragen toegekend zijn en uitbetaald worden; deze vallen geheel buiten deze reductie en sluiten zich aan bij wat over de eerst besproken soort fondsen werd opgemerkt. Verder zal de premie, welke eveneens als percentage van de bezoldiging wordt geheven, ook in overeenkomstig mindere mate binnenvloeien en men zal zich tijdig moeten oriënteren, hoe het met het evenwicht in de toekomstig aanvangende verzekeringen gesteld is. Ondanks dat alles blijft de genoemde automatische verlichting der lasten een geruststellende karaktertrek dezer soort fondsen, welke des te meer opmerkelijk is, waar zij in een ander geval, nl. dat van een algemeene loon- en salarisstijging, waarbij géén verband met een interestverandering zou bestaan, zulke enorme zorgen zouden geven.

* * *

Dat de Rijksfondsen over gebrek aan belangstelling te klagen hebben, zou inderdaad moeilijk kunnen worden volgehouden. Eveneens is er stellig een algemeen gevoel van onbehagen, dat het met hun evenwicht zoo precair gesteld is. Het is althans niet aan te nemen, dat de enorme omvang der bedragen, waarom het hier gaat, en de groote lasten, waarvoor de Schatkist moet opkomen, een zekere moedeloosheid zouden teweegbrengen, waardoor men ertoe zou komen enorme balanstekorten te beschouwen als dingen, die nu eenmaal aan pensioenfondsen inhaerent zijn en waarbij men zich dus maar zou moeten neerleggen. En dat een niet-tijdig in overeenstemming brengen van baten met lasten of van lasten met baten de moeilijkheden

snel vergroot, waardoor het vroegere geslacht in verhouding te veel krijgt uitgekeerd en het latere geslacht hiervoor moet boeten gedurende levensomstandigheden, waarin niet veel bekrimping meer mogelijk is, — wordt door de hierboven gegeven cijfers in het licht gesteld.¹⁾

Belangstelling voor de fondsen is dan ook noodig, althans indien de belangstelling berust op voldoende inzicht in hun bouw. Het hiervóór reeds opgemerkte met andere woorden herhalend, kan ik vaststellen, dat met de zuivere werking der fondsen wordt vermengd de financiering van uitkeeringen, in het verleden in den vorm van Staatspensioen gedaan (al werd dit woord niet gebruikt), zoodat hier wel alle gelegenheid wordt geboden om het overzicht kwijt te raken. Hierdoor kan men dan weer, indien men zich niet dagelijks met deze materie bezig houdt, gemakkelijk tot een verkeerd inzicht geraken en blijkens een groot aantal artikelen en betoogen — om van officieele stukken niet te spreken — heeft het jaar aan ook allerminst ontbroken.

Het zou daarom m.i. groote aanbeveling verdienen, indien de financiering der fondsen voor zooveel noodig in meer overzichtelijken vorm werd gebracht. Een belangrijke stap in die richting is al een keer gezet, nl. toen het Ouderdomsfonds werd gesplitst in een fonds A, dat de verzekering van het oudere geslacht (dus gratis of beneden kostprijs) uitvoert, en een fonds B voor de zich bedruipende verzekeringen. Het is daarom naar mijn meening uiterst jammer, dat, in plaats van die lijn tot het Invaliditeitsfonds door te trekken, § 55 van het Wetsontwerp ter verlaging van de Openbare Uitgaven beoogt het Ouderdomsfonds A met het Invaliditeitsfonds samen te smelten, terwijl de logische weg zou zijn ook het Invaliditeitsfonds op gelijksoortige wijze te splitsen en dan het gedeelte A van dit fonds met het Ouderdomsfonds A te vereenigen.

Het is mij niet bekend, of er een bepaalde bedoeling heeft voorgezeten met dit niet aldus te doen, maar deze drijfveer zou wel zéér krachtig moeten zijn, indien die het ontegenzeggelijk aanwezige groote gevaar van vertroebeling van het inzicht in de Staatsfinanciën teniet deed. Het behoort toch bijv. uit de gepubliceerde balanssen te blijken, indien de premie der Invaliditeitswet een tekort zou laten (dat anders ongemerkt uit de Rijksbijdragen aan dat fonds zou worden gedekt) of een overschot kweken (dat anders, evenzeer ongemerkt, zou dienen om de Rijksuitkeeringen te verlichten). Het zou er dus op neerkomen, alsof hetzij de belastingbetalers een deel van den premie-last der werkgevers hadden overgenomen, hetzij de werkgevers een deel van de kosten der invaliditeitszegels zouden moeten beschouwen als een uitsluitend voor hen geldende belasting met speciale bestemming, en dit alles zonder dat het ooit was bedoeld of besloten.

Maar ook afgezien van dit concrete voorbeeld mag het toch dunkt mij een vanzelfsprekend belang geacht worden, dat alles wat op de openbare financiën betrekking heeft, zoo overzichtelijk mogelijk is geregeld. Geldt dit reeds in het algemeen, dan geldt het des te zekerder in een materie, die in andere opzichten noodzakelijkerwijze toch reeds ingewikkeld is.

Voor een juiste beoordeeling van den invloed der interestverlaging op het Invaliditeitsfonds zal men zich, zooals in dit artikel uiteengezet, dit fonds in ieder geval niet anders dan op die wijze gesplitst kunnen voorstellen.

J. VAN HOORN.

¹⁾ Er hebben zich immers gevallen voorgedaan, waarbij tijdens de liquidatie van een fonds bleek, dat door verzuim van afdoende maatregelen in het verleden de activa uitgeput raakten lang voordat de aanspraken geëindigd waren. Waarom toch bestaat er in die gevallen geen wettelijke mogelijkheid om te verhinderen, dat de eerder trekkende alles opmaken en er voor latere rechten niets overblijft? Deze toestand schreeuwt toch om voorziening!

DE VERLAGING VAN HUREN EN LASTEN.

Zou waarlijk ook voor economische kwalen langs homeopathischen weg genezing zijn te vinden? Zou de ontwrichting, die op zoo menig gebied reeds bestaat, weggenomen of verminderd kunnen worden door ook op ander terrein de maatschappelijke structuur uit haar verband te rukken? Of moet veeleer worden gevreesd, dat aldus steeds grooter spanningen worden opgewekt? Is het hoge staatsmanswijsheid, wanneer de Minister-President in de Tweede Kamer leeraart, dat, nu de deflatie, die noodzakelijk wordt geacht, ten bate van zekere volksgroepen is geremd, dit euvel moet worden opgeheven door haar ten koste van anderen te versnellen?

De verzuchting moet mij van het hart, dat het „voorrecht”, hetwelk crediteuren en indirect ook houders van pandbrieven bij het beschikbaar stellen van hun geld hebben bedongen, op geheel ongedachte wijze dreigt te verkeeren in zijn tegendeel. Met het vooruitzicht, dat verdere metamorfoses niet uitgesloten zijn. Immers, niemand zal verwachten, dat „der Weg zurück”, die de Regeering bij deze „tijdelijke” regeling voor oogen staat, een andere zal kunnen zijn dan aantasting der hoofdsommen. Voorwaar, voor den hypothecairen crediteur en voor den houder van pandbrieven een weinig opwekkend perspectief!

Blijkens de Memorie van Toelichting is de Regeering zich er van bewust geweest, dat zij zich met de voorgestelde maatregelen begaf op zeer gevaarlijk terrein, en dat wanneer zij ontijdig zou ingrijpen „gemakkelijk gevolgen zouden kunnen intreden, die erger zijn dan de kwaal, die men met het gekozen middel bestrijden wil”. Toetsen wij deze gulden woorden aan de consequenties, die het ontwerp zal hebben ten aanzien van het hypothecair crediet. De rentevet van hypothecaire leningen bewoog zich reeds geruimen tijd in sterk dalende richting. Nieuwe (eerste) hypotheek tegen een rente van hooger dan 4½ pCt. werden nog slechts bij uitzondering gesloten. Voor particulieren, levensverzekeringmaatschappijen e.d. varieerde de rente van nieuwe posten tusschen 4 pCt. en 4½ pCt. Voor een groot aantal oude posten was de rente reeds tot 4½ pCt. en vaak daar, beneden teruggebracht. Wat betreft de periodieke aflossingen (particuliere hypotheek worden meestal gesloten zonder periodieke aflossingen), indien dit door de omstandigheden was gemotiveerd, gaven de meeste banken reeds geheele of gedeeltelijke vrijstelling van aflossing. Indien men dit „aanpassingsproces” had laten doorwerken, zou het stellig hebben geleid tot het resultaat, hetwelk de Regeering zich thans voorstelt door dwang te bereiken; waarschijnlijk zelfs tot beter resultaat.

Aan deze aanpassing echter heeft het ontwerp, dat zijn schaduwen — ditmaal zeer diepe schaduwen — vooruit had geworpen, een abrupt einde gemaakt. Naar ik vrees, voor goed. Ik ben beducht, dat het hypothecair crediet een knauw heeft gekregen, waarvan het zich in geen jaren zal herstellen. Ik zie den toekomstigen gang van zaken ongeveer als volgt. Van verdere plaatsing van pandbrieven door de banken zal voorshands geen sprake kunnen zijn. De gelden, die de banken vrij krijgen door periodieke en andere aflossingen zullen zij, óf moeten aanwenden voor aflossing op de uitstaande pandbrieven, óf kunnen besteden voor inkoop beneden pari van haar pandbrieven. Kapitaal voor „nieuwe” posten zullen de banken dus of niet, of slechts druppelsgewijze beschikbaar kunnen stellen. Als regel zullen zij er slechts toe kunnen medewerken, dat koopers een bestaande hypotheek geheel of gedeeltelijk „overnemen”.

Pensioenfondsen, levensverzekeringmaatschappijen, e.d. hebben zich sinds de publicatie van het ontwerp reeds grootendeels van de markt teruggetrokken. En voor zoover dit niet is voor blijvend, zoo krijgen zij het terrein vrijwel voor zich alleen. Er zal dus voor haar geen reden zijn om genoeg te nemen met een

lagere rente dan de van hooger hand gesanctioneerde 4½ pCt. Meer dan voorheen zullen zij zich bewust zijn van de noodzakelijkheid van een risico-premie. Immers, zij zullen zich stellig ook willen en moeten dekken tegen het risico van verdere capriolen der Overheid. Hetzelfde zal gelden voor particulieren, voor zoover deze voor hun beleggingen geen ander terrein zullen zoeken. Geen notaris zal zijn cliënten naar eer en geweten kunnen adviseeren op den ouden voet door te gaan met het riskeeren van een belegging, welker onveiligheid de eigen Regeering zoo duidelijk heeft gedemonstreerd.

Resumeerende valt dus met vrij groote zekerheid te voorspellen, dat de rente voor nieuwe hypotheeken zal stijgen tot 4½ pCt. en wellicht door het in rekening brengen van afsluitprovisies nog hooger zal worden. In ieder geval hooger dan zij voorheen was. In stede dus van een verlaging van lasten mede te brengen, zal het ontwerp — wet geworden — in dit opzicht leiden tot verhooging. Maar hiermede zijn wij er nog niet. Door de verplichte huurverlaging zal het animo om geld in huizenbezit te steken waarschijnlijk nog verder afkoelen, zal de huizenmarkt nog meer gedesorganiseerd worden en zullen ook hypotheeken, die, ondanks alles, tot nu toe gedekt waren, in het gedrang komen. Met het onvermijdelijk gevolg, dat het oogenblik zal komen, dat de geldgevers, in het bijzonder de particuliere geldgevers, zullen overgaan tot een *sauf qui peut* en tot opzegging hunner uitstaande hypotheeken.

Men heeft hierbij slechts te denken aan de tweede hypotheekhouders. In dit verband is het bijkans verbijsterend te zien, dat wel maatregelen worden voorgesteld om de debiteuren te beschermen tegen een al te rigoureuus vasthouden aan de bedongen *periodieke* aflossingen, doch niets om hen te beschermen tegen opeisching van *de geheele hoofdsom*. De meeste hypotheeken worden gesloten voor een duur van vijf jaar. Behalve de posten, die reeds thans opeischbaar zijn (vele particuliere posten loopen voor onbepaalde tijd, d.w.z. zijn steeds opeischbaar), zal in den loop der drie jaren, waarover het ontwerp spreekt, minstens 60 pCt. der thans uitstaande hypotheeken opeischbaar zijn geworden. In al deze gevallen zal den debiteur geen beroep op den kantonrecher kunnen baten en zal de geldgever hem kunnen stellen voor het alternatief: of aflossing in eens, of — en dan nog bij wijze van gunst — een door den geldgever te bepalen *periodieke* aflossing.

Een beperking der executie-bevoegdheid van den crediteur had dus in het ontwerp niet mogen ontbreken. Dat zij wel ontbreekt is — ik zeide het reeds — niet veel minder dan verbijsterend. Het heet, dat „de deskundigen”, die ter zake door de Regeering zijn geraadpleegd, zich met klem tegen een executie-beperking zouden hebben verzet. Hun advies schijnt te hebben geluid in dezen geest: Ge kunt alles doen; mits slechts dit eene achterwege blijft. Wellicht ware het beter geweest: Alles laten, doch slechts dit ééne doen.

Ik meen het, wat de algemeene strekking van het ontwerp betreft, hierbij te kunnen laten. De mij ter beschikking staande plaatsruimte is beperkt. Qualitate qua nog enkele detail-opmerkingen:

1. Het ontwerp spreekt van „vorderingen gedekt door hypotheek”. Deze omschrijving is onvoldoende. Er loopen ook leeningen, bijv. verstrekt door de Rijksverzekeringsbank, uitsluitend gedekt door borgtocht van Rijk, Provincie of Gemeente, die op haar beurt haar risico beperken door zich door den debiteur hypotheek te doen verleen. De vordering zelf is dus niet door hypotheek gedekt en valt buiten de wet. Voor de toekomst zie ik een andere, doch soortgelijke driehoeksfiguur. Bij de z.g. bouwmaatschappijtjes wordt het geld geleend aan den Directeur-aandeelhouder in privé; het maatschappijtje stelt zich borg en geeft voor dezen borgtocht zekerheid in den vorm van hypotheek en de geheele transactie valt buiten den greep van den wetgever. De hier aange-

geven leemte is te ondervangen door in artikel 1 alinea 1, te spreken van „De rentevoet van alle vorderingen, gedekt door hypotheek en van alle daarmede bij algemeenen maatregel van Bestuur gelijk te stellen vorderingen.”

2. In artikel 3 sub a wordt een uitzondering gemaakt voor door hypotheek gedekte credieten, verstrekt door instellingen, voor welke het verstrekken dezer credieten tot haar gewonen werkkring behoort. In de Memorie van Toelichting wordt dit hiermede gemotiveerd, dat de rente dezer credieten afhankelijk is van het disconto van De Nederlandsche Bank. Ik moge er echter op wijzen, dat er ook instellingen zijn, die dergelijke credieten — in het bijzonder bouwcredieten — financieren door de uitgifte van obligaties, geheel los van het officieel disconto. De instellingen, die ik hier op het oog heb, zullen ook in de toekomst een hogere rente dan 4½ pCt. mogen bedingen, doch daarentegen op haar obligaties slechts 4 pCt. hebben te betalen.

3. Artikel 5 beperkt de aflossing voor hypotheekbanken, die zich tot periodieke aflossing van pandbrieven verplicht hebben, tot het bedrag, dat zij zelf aan aflossing ontvangen. Ware het tegenover de gedupeerde pandbrieftouders niet billijk, een dergelijke aflossing voor *alle* hypotheekbanken dwingend voor te schrijven? En tevens terzake een controle-instantie in het leven te roepen?

4. Artikel 12 lid 1 spreekt van huurovereenkomsten loopende op den dag, dat de verlaging moet ingaan en van huurovereenkomsten gesloten na dien dag. Daarbuiten zouden vallen alle overeenkomsten, gesloten vóór of op den fatalen datum, doch welke eerst later ingaan. In deze leemte dient te worden voorzien.

En tenslotte:

Zou het geen overweging verdienen den Katonrechter de bevoegdheid toe te kennen voor verhuurders, die aantoonen, dat zij van de verlaging van lasten geen of geen noemenswaard profijt hebben en dat zij door dadelijke intreding der huurverlaging ernstiger zouden worden geschaad dan hun individueele huurders gebaat, den fatalen datum eenige malen voor een termijn van ten hoogste zes maanden te verschuiven? Men sluite in deze niet iedere veiligheidsklep af.

MR. A. G. LUBBERS.

TOLHEFFING EN WEGVERKEER.

Kortgeleden is het resultaat van een enquête verschenen, die verband houdt met het aanhangig zijnde ontwerp van wet, waarbij de vrijheid wordt gevraagd aan een aan te wijzen naamlooze vennootschap een concessie tot tolheffing te verleen.

Deze enquête is het gevolg van een in de volksvertegenwoordiging uitgeoefende drang, teneinde een juist inzicht te verkrijgen in den omvang en de soort van het wegverkeer, hetwelk van de bestaande bruggen en pontons gebruik maakt. Van verschillende zijden zijn namelijk ernstige bezwaren tegen het systeem van tolheffing ingebracht, dat, volgens sommigen, een verzwaring van de lasten voor het bedrijfsleven zou medebrengen.

Deze bezwaren waren o.a. gegrond op de gepubliceerde tarieven, waarvan wij thans enkele in herinnering brengen. De bestaande bruggen en pontons zouden in drie groepen worden ingedeeld. Voor het passeeren van dergelijke punten zou een personenauto een bedrag van *f* 0.12½, *f* 0.25 of *f* 0.50, al naar gelang de klasse, moeten betalen. Een vrachtauto zou aan tarieven van *f* 0.20, *f* 0.37½, resp. *f* 0.75 zijn onderworpen, terwijl voor autobussen de normen *f* 0.25, *f* 0.50 en *f* 1.— zouden bedragen.

Het ligt voor de hand, dat deze periodieke betalingen zoowel voor het lange afstandsverkeer, als voor het streekverkeer een ernstige belemmering zouden kunnen opleveren. Zou echter blijken, dat een zeer

groot deel van het verkeer over die punten zijn oorzaak aan reis- of sportieve genoegens zou ontleenen, dan ligt het voor de hand, dat vele leden van de volksvertegenwoordiging minder afwijzend tegenover dergelijke offers zouden staan, teneinde een versnelde bruggenbouw te verwezenlijken.

Zonder in te gaan op de strijdvraag of een dergelijke versnelde bruggenbouw niet op andere wijze zou zijn te financieren, eveneens de kwestie of een dergelijk tolmonopolie al dan niet in handen van een particuliere naamlooze vennootschap dient te worden gesteld ter zijde latend, lijkt ons een korte beschouwing van de gegevens, welke de ingenieurs van den Rijkswaterstaat, J. J. M. Aangenendt en J. F. L. van Gils, in samenwerking met den sous-chef van de afdeling Handels- en Verkeerstatiiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek, Dr. Joh. J. Hanrath, verzamelden en uitwerkten, niet van belang ontbloeit. Vermelden wij nog, dat bij de eigenlijke telling de medewerking van 107 werklozen, bij de uitwerking van de gegevens die van 50 werklozen kon worden benut.

De punten, die bij de beoordeeling van een tolheffingsysteem naar voren komen, zijn de volgende:

Voor welk percentage is het wegverkeer zaken-, dan wel toeristenverkeer?

Zijn het de personen-, dan wel de vrachtauto's, welke de hoofdrol spelen?

Is het lange afstands-, dan wel het korte afstandsverkeer van overwegend belang?

Voor het antwoord op deze en verschillende andere vragen, is een verkeerstelling georganiseerd van 18 April t/m. 1 Mei 1935 op de bruggen nabij Katerveer, Westervoort, Grave, Heusden, Keizersveer, Zaltbommel en Arnhem; daarnaast op de ponten bij Moerdijk, Hendrik-Ido-Ambacht en Nijmegen.

Vooraf dient vermeld, dat de samenstellers aantoonen, dat deze veertiendaagsche telperiode representatief geacht kan worden voor het krijgen van een indruk van het jaarlijksche verkeer.

Voor het bedrijfsleven is de beantwoording van de eerste vraag „zaken- of toeristenverkeer?” van het grootste belang. Het antwoord hierop is niet twijfelachtig.

Afgerond kan men zeggen, dat op de 12 navolgende punten gedurende de tweede week van de telling, waarin geen bijzondere feestdagen vielen, het wegverkeer voor de volgende percentages tot het zakenverkeer behoorde:

	procent		procent
Katerveer	80	Heusden	90
Arnhem	70	Zaltbommel	75
Westervoort	85	Vianen	80
Nijmegen	80	H.-I.-Ambacht	85
Grave	80	Keizersveer	75
Hedel	75	Moerdijk	65

Zou dus tot tolheffing worden overgegaan, dan staat het vast, dat het bedrijfsleven verreweg het grootste aandeel in den opbrengst zal moeten leveren. Dat deze offers — wij herinneren aan de reeds eerder genoemde tarieven — niet gering zullen zijn, kan men zelf berekenen, indien men bedenkt, dat in de tweeweekse periode bijv. bij Arnhem meer dan 40.000 en bij Katerveer 23.380 passages werden geregistreerd, welke voor het leeuwendeel werden geleverd door motorrijtuigen (wielrijders en voetgangers werden niet geteld).

Of het personen- dan wel vrachtauto's zijn, welke procentsgewijs de meerderheid vormen, ook daarover geeft de enquête een inzicht. Men kan zeggen, dat gemiddeld van het geheele wegverkeer 60 procent wordt gevormd door de personenauto en 20—30 procent door de vrachtauto. Motorrijwielen, autobussen en gespannen voertuigen maken het percentage tot 100 vol.

Hieruit volgt weer, dat vooral het handelsverkeer, voor zoover dit betreft handelsreizigers, houders van agenturen, enz., door de heffing zal worden getroffen.

In groote mate toch wordt door deze categorieën de personenauto in het zakenleven gebruikt.

Van groot belang, vooral voor het geheele leven rond groote steden als Arnhem en Nijmegen, voor het streek- of provinciaal verkeer dus, is de vraag, in hoeverre het bewoners van de omgeving van die steden zijn, die door de tolheffing worden getroffen. Een tweetal bijlagen geeft hieromtrent opheldering.

Ten eerste de statistiek, welke aangeeft in hoeverre het verkeer betrekking had op afstanden beneden de 30 kilometer, van 30—100 kilometer en daarboven.

Ten aanzien van de bruggen bij Zwolle, Arnhem en Westervoort valt dan op, dat over de Katerveerbrug meer dan 40 procent „buurtverkeer” trok, een verschijnsel, dat bij Arnhem steeg tot boven de 50 procent en bij Westervoort zelfs tot 70 procent! Dat wil dus zeggen, dat op die bruggen bij eventuele tolheffing, de offers, in ruime mate, zoo niet overwegende, door de . . . streekbewoners zullen worden gebracht.

Bij de overige bruggen en ponten — met uitzondering van Heusden (een minder belangrijke overgang) — vormt het middelverkeer (van 30—100 kilometer) een factor, welks invloed wisselt van 30—50 procent.

Wie de statistiek beziet, waarop de omvang van het verkeer op de verschillende bruggen is aangegeven, verdeeld naar de provinciale letters van de geregistreerde motorvoertuigen, valt het aanstonds op, dat de autobezitters uit de provincies Noord-Brabant en Gelderland in overwegende mate aan de tolgeldheffing zullen moeten offeren. In hoeverre het juist is, dat deze provincies, doordat zij liggen in het stroomgebied van de groote rivieren, zwaar worden belast, terwijl toch meer stroomafwaarts deze stroomen van groot belang zijn voor bijv. de provincie Zuid-Holland, is een van de vele vragen, welke zeker bij de verdere behandeling van het wetsontwerp naar voren zal komen en welke door de publicatie van deze omvangrijke enquête zeker aan zakelijkheid zal kunnen winnen.

MR. P. J. MIJKSENAAR.

DE RIJKS MIDDELEN OVER JUNI 1935.

Het in dit nummer voorkomende Overzicht van den stand der Rijksmiddelen op ultimo Juni bevestigt den indruk, die door de voorafgaande staten van het 1e halfjaar 1935 omtrent den loop der middelen is gewekt. Er is nog steeds een teruggang, zij het in vertraagd tempo, waar te nemen, die echter niet zoo opvalt, omdat eenige middelen door bijzondere omstandigheden in de eerste maanden van 1934 tijdelijk beneden het normale zijn gebleven, en die bovendien voor een belangrijk deel wordt opgevangen door nieuwe of verhoogde heffingen.

In de eerste helft van het loopende jaar brachten de middelen buiten de kohierbelastingen f 180.714.700 in de schatkist, tegen f 162.222.000 in hetzelfde tijdvak van 1934. Dit lijkt niet ongunstig, doch al dadelijk moet hierbij worden opgemerkt, dat blijkens de raming gerekend was op een ontvangst van f 199.075.000, zoodat de opbrengst f 18.360.300 bij de verwachting ten achter is gebleven. Bij nadere analyse blijkt de stijging in opbrengst vooreerst te zitten in hoogere ontvangsten aan invoerrechten (f 7.2 miljoen) en suikeraccijns (f 1.6 miljoen), die echter in de eerste maanden van 1934 tijdelijk door aanwijsbare oorzaken een inzinking vertoonden, zoodat de meerdere opbrengst niet zonder meer als winst mag worden beschouwd; daarnaast zijn het de tabaksaccijns, de omzetbelasting en de couponbelasting, verhoogde en nieuwe heffingen, die de schatkist hebben versterkt. Voor de rest staat het er met verschillende middelen minder rooskleurig voor; met name de accijnsen kunnen zich nog steeds niet handhaven.

De afgelopen maand gaf een totale ontvangst van f 30.186.200 tegen f 31.190.100 in Juni 1934 en vertoont derhalve een achteruitgang van f 1.003.900. Verreweg de meeste middelen liepen in opbrengst

terug; een uitzondering wordt slechts gemaakt door den zoutaccijns, den tabaksaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de omzetbelasting, de zegelrechten en de successierechten. Ook de gemiddelde maandraming werd in Juni niet bereikt; het nadeelig verschil bedraagt *f* 2.992.900.

De dividend- en tantiëmebelasting liep ditmaal weer in opbrengst terug (met *f* 304.000). De ontvangsten van Juni 1934 waren echter vrij gunstig. Gezien den grilligen loop van dit middel, zal men goed doen met het trekken van conclusies nog voorzichtig te zijn. De belangrijke maanden voor de dividend- en tantiëmebelasting breken thans aan; spoedig zal wel blijken, in hoeverre de in het 1e halfjaar ontstane achterstand van *f* 598.700 aan toevallige omstandigheden (b.v. een iets later komen der aanslagen) is toe te schrijven.

De invoerrechten gaven *f* 94.300 minder dan in Juni 1934. Ook in vergelijking met de voorafgaande maanden valt een daling te constateeren. Een maandopbrengst van *f* 7.116.200 bij een maandraming van *f* 8.125.000 is aan den lagen kant. Gerekend over zes maanden, is de opbrengst reeds *f* 6.654.900 bij de verwachting ten achter gebleven. Weliswaar kwam *f* 7.229.200 meer binnen dan in het eerste halfjaar van 1934, doch de invoerrechten ondervonden destijds den invloed van de vlucht over de grens vóór 31 December 1933 in verband met de invoering van de omzetbelasting; bovendien is het tarief met 1 Juli 1934 verhoogd. Aan statistiekrecht werd ditmaal *f* 35.400 minder ontvangen, waardoor de achterstand over de reeds verstreken maanden steeg tot *f* 106.800.

Van de accijnzen verschaften alleen de zoutaccijns en de tabaksaccijns een surplus (resp. van *f* 6.300 en *f* 113.400). Beide middelen maken ook in het halfjaarlijksch overzicht geen kwaad figuur. Al de overige accijnzen vertoonen echter een lager opbrengstcijfer. De geslachtaccijns verschaftte *f* 24.300 minder door de lagere veeprijzen en het verminderde vleeschverbruik en bereikte met een opbrengst van *f* 409.500 een dieptepunt. De wijnaccijns vertoonde een decreas van *f* 87.600, een voor dit kleine middel niet onbelangrijke tegenvaller. De gedistilleerdaccijns en de bieraccijns leverden in de afgelopen maand resp. *f* 140.600 en *f* 229.400 minder op dan in Juni 1934; hier komt de invloed van de crisis wel heel sterk tot uiting. De suikeraccijns liep terug met *f* 164.900; toch was de ontvangst al weer *f* 686.200 hooger dan in Mei jl. Over het geheel valt de suikeraccijns nog niet tegen. In het 1e halfjaar kwam *f* 1.595.700 meer binnen dan in de eerste zes maanden van 1934. Nu waren de ontvangsten in het begin van het vorige jaar bijzonder laag. Wat echter meer zegt, ook het geraamde opbrengstcijfer is in de eerste zes maanden overschreden (met *f* 324.850).

De belasting op gouden en zilveren werken leverde *f* 2.600 meer op. De omzetbelasting kwam slechts *f* 59.700 uit boven de ontvangst van Juni 1934 en schijnt dus thans zoowat normale opbrengsten op te leveren. Indien dit zoo is, stelt de loop van dit middel wel erg teleur; de ontvangsten over de eerste zes maanden bleven *f* 11.198.500 bij de raming ten achter. De couponbelasting valt mee; weliswaar kwam in de afgelopen maand *f* 125.900 minder binnen dan in Juni 1934, doch, gerekend over 6 maanden, is het loopende jaar *f* 1.001.400 in 't voordeel, terwijl, wat nog meer zegt, de raming met *f* 193.700 werd overtroffen.

De z.g. conjunctuurbelastingen waren in de afgelopen maand niet al te best, al maken zij over het algemeen ook geen slechten indruk. De zegelrechten brachten ditmaal *f* 124.600 meer op, hetgeen niet aan een ruimer vloeien van de beursbelasting was toe te schrijven, aangezien laatstgenoemde heffing juist iets minder (*f* 9.400) opbracht. Op zichzelf beschouwd, was de ontvangst der afgelopen maand evenwel vrij laag (*f* 1.250.900 bij een maandraming van *f* 1.333.300). Ook de registratierechten konden de raming niet

halen (*f* 807.200 opbrengst bij een maandraming van *f* 958.300) en bleven *f* 91.700 ten achter bij de ontvangst van Juni 1934. Hiertegenover staat, dat deze groep van middelen in de reeds verstreken maanden dermate ruime baten heeft opgeleverd, dat blijkens het overzicht over het 1e halfjaar zoowel de opbrengst van het vorige jaar als de raming zijn overschreden.

De successierechten gaven *f* 72.000 méér; daarentegen werd de maandraming niet gehaald (tekort *f* 208.250). De vorige maanden waren evenwel zóó gunstig, dat in het 1e halfjaar *f* 1.869.300 meer kon worden geboekt dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar en dat het evenredig deel der raming met *f* 1.627.800 werd overtroffen. De loodsgelden gaven *f* 85.300 minder, deels door de met ingang van 1 Aug. 1934 in werking getreden tariefsverlaging.

Over de Directe Belastingen van Afdeeling Ia kunnen wij kort zijn. De stand van eind Juni verschilt niet noemenswaard van dien van ultimo Mei jl. Het belastingjaar 1934/1935 loopt teneinde, waardoor in de laatste maanden slechts weinig aanslagen zijn opgelegd, terwijl het nieuwe belastingjaar 1935/36 nog geen invloed van betekenis uitoefent. Vergelijkt men het zuiver kohierbedrag met den stand op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar, dan blijkt, dat de grondbelasting een vooruitgang vertoont, doch dat bij de andere middelen een daling moet worden geconstateerd.

Staat II, die het verdere verloop van het dienstjaar 1934 aangeeft, toont aan, dat gedurende de maand Juni in de zuivere opbrengst der directe belastingen slechts geringe wijzigingen zijn gekomen. De raming is bij de inkomsten- en de vermogensbelasting overschreden met resp. *f* 5.952.300 en *f* 294.400.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE NIEUWE FRANSCH E CRISISWETGEVING.

Dr. H. Weichmann te Parijs schrijft ons:

De sluijer, welke over de economische maatregelen van het kabinet-Laval lag, is eindelijk weggenomen. In 29 decreten heeft de Regeering haar saneeringsplan, dat de handhaving van den Franc en de dekking van het tekort op de begrooting ten doel heeft, samengevat. Is het bereiken van dit doel, dat in den loop van de laatste twee jaren reeds door zoovele Regeeringen is geprobeerd, thans verzekerd? Kan eindelijk de periode van crises of ten minste de crisivrees, waarin Frankrijk sedert een jaar leeft, worden geliquideerd?

In hun geheel komen de 29 decreten neer op een bezuiniging van bijna 11 milliard Francs. In groote trekken kunnen de daarbij geraamde bezuinigingen als volgt worden verdeeld:

	(in millioen Frs.)
Staatshuishouding	7.063
Amortisatiekas	195
Departementen en gemeenten	1.385
Spoorwegen	2.316
Totaal	10.959

Uit deze cijfers blijkt, dat vooral het ontlasten van den Staat van het tekort der spoorwegen, evenals de dekking van het tekort op de gewone huishouding, beoogd is. Het tekort van de spoorwegen bedraagt ongeveer Frs. 4 milliard. Door de huidige decreten wordt dus meer dan de helft van het tekort gedekt. De Staat is daarmee reeds voor een belangrijk deel ontlast. Zwaar weegt in de eerste plaats echter de bezuiniging van Frs. 7.063 millioen op de gewone uitgaven. Het tekort uit hoofde van verminderde belastinginkomsten werd op maximaal Frs. 6 milliard geraamd. De geraamde bezuinigingen zouden dus niet alleen voldoende zijn om het tekort ook in het meest ongunstige geval te dekken, doch bovendien om nog ongeveer 1½ milliard ter beschikking van de Staatskas te stellen, voor het dekken van het resterende tekort van de spoorwegen. Hieruit blijkt, dat de Regeering elke etappewijze saneering van het budget en iederen stap in de richting van leeningen

van de hand heeft gewezen. De ingediende decreten hebben ten doel in eens het geheele begroostingstekort weg te werken en daarmee ook in een slag een einde te maken aan den crisistoestand, zoowel materieel als psychologisch.

Het met een dergelijk koenen greep begonnen saneeringswerk zal echter slechts dan resultaat hebben, wanneer met de decreten bereikt wordt wat zij beloven en wanneer de Regeering ook politiek in staat zal zijn dit werk tot een goed einde te brengen. Hieruit volgt de noodzakelijkheid deze decreten niet alleen in hun geheel, doch, ten minste in groote trekken, ook in hun onderdeelen te beschouwen en naar hun gevolgen te taxeerden.

* * *

Het saneeringsplan van de Regeering kan in vijf groote groepen worden ingedeeld. Elk onderdeel heeft zijn speciale economische en psychologische beteekenis voor het bereiken van het resultaat.

In den eersten bundel decreten treedt de Regeering op tegen alle mogelijke wantoestanden in het burgerlijke of militaire bestuur. Deze decreten, welke ten deele reeds eenige dagen geleden werden afgekondigd, voorzien in de instelling van een tamelijk groot aantal commissies, welke nauwkeurig de administratie zullen onderzoeken en gemotiveerde bezuinigingsvoorstellen zullen doen. Men zal dit gedeelte echter minder van materieelen dan wel veeleer van psychologischen aard moeten zien. De aanval op de administratieve wantoestanden zal materieel geen speciaal resultaat hebben. De beteekenis is veeleer het scheppen van de psychologische voorwaarden voor de offers, welke volgens de verdere voorschriften zijn beraamd en welke de feitelijke materiele resultaten zullen brengen.

In dien zin beoogt het tweede deel van het saneeringsplan de doortastende afschaffing van de betrekkingen-cumulatie en van de dubbele inkomens. In Frankrijk bestond tot dusverre in groote mate het gebruik, of liever het misbruik, dat actieve of reeds gepensioneerde ambtenaren nieuwe betrekkingen aanvaardden, waardoor zij niet alleen een tweede salaris genoten, doch ook de verschillende familietoelagen dubbel ontvingen. Deze overdreven toestand, welke bovendien steeds meer met den socialen toestand van het land in tegenspraak komt, wenscht de Regeering in de toekomst niet te laten voortbestaan. Bovendien worden de tot dusverre bestaande verhoogingstermijnen met één jaar verlengd. Op deze wijze staat dit gedeelte van het saneeringsplan in het teken van de afschaffing van de feitelijke excessen bij de staatsuitgaven. Zijn materieel resultaat zal echter niet moeten worden overschat. Het kan hier hoogstens om de bezuiniging van eenige honderd miljoen Francs gaan.

Materieel belangrijker is daarentegen het derde deel. Het brengt zoowel een werkelijke ontlasting van de Staatsbegrooting, als gelijktijdig een nieuwe vermeerdering van inkomsten. Voor de vermindering van uitgaven dient een belangrijke vermindering van de tot dusverre gebruikelijke Staatsbijdragen voor de sociale verzekering en wel met ongeveer Frs. 400 miljoen. Voorts worden amortisatielasten ten bedrage van Frs. 500 miljoen, welke tot dusverre door de Staatskas werden gedragen, thans naar de autonome amortisatiekas overgebracht, welke, zoals bekend, de tabaksregie voert en over speciale eigen bronnen van inkomsten beschikt. De inkomstenvermeerderingen worden gevonden door een verhooging van de couponbelasting van 17 pCt. tot 24 pCt. voor op naam luidende effecten. Voorts wordt het percentage van de algemeene inkomstenbelasting voor de inkomens boven de Frs. 80.000 verhoogd en de opheffing van een reeks belastingvoorrechten gelast. Tenslotte worden nog door een bijzondere belasting van 20 pCt. de winsten van de bewapeningsindus-

trieën getroffen. Deze maatregelen zullen Frs. 1.411 miljoen in de staatskas brengen.

De kern van het zoo juist ingediende wetsontwerp ligt echter in het vierde deel en wel in een verlaging van alle Staatsuitgaven met 10 pCt. Deze verlaging komt in de eerste plaats aan den schulden dienst van den Staat te goede. Op alle coupons van de geconsolideerde en van de niet-aflosbare schuld, evenals ook van de buitenlandse schuld, voorzooverre de effecten ter beurze van Parijs worden verhandeld, wordt een korting van 10 pCt. gelegd. Een uitzondering vormt slechts de vlottende schuld, dus het schatkistpapier, de bons van de nationale verdediging en de rente op spaarbanktegoeden. Deze vermindering zal voor den Staat een bezuiniging van in totaal Frs. 1935 miljoen opleveren. Nauwkeurig beschouwd, betreft het hier een soort bedekte renteconversie of wettelijke renteverlaging. Zij is verdedigbaar door het feit, dat 56 pCt. van de Staatsuitgaven voor rekening van de rente van den schuldenlast van den Staat komen en dat het niet mogelijk was zonder een verlaging van de kapitaallasten orde te scheppen in de Staatshuishouding. De korting van 10 pCt. treft voorts ook alle zakelijke en personeelsuitgaven. Bij de zakelijke uitgaven bedraagt de bezuiniging Frs. 172 miljoen. Bij de personeelsuitgaven wordt zij op Frs. 1275 miljoen berekend. De salarisverlaging treft echter niet alleen de Staatsambtenaren, doch wordt op alle loonen en salarissen toegepast, welke door de gemeenten, de spoorwegmaatschappijen of andere openbare kassen worden uitbetaald. Een zekere zwakking heeft slechts voor de lage salarissen onder de resp. Frs. 8.000 en 10.000 plaats, welke met 3, resp. 5 pCt. worden verlaagd. De Regeering-Laval heeft daarmee dus besloten een nieuw tijdperk van deflatiepolitiek in te luiden, welke het voorgaande Kabinet-Flandin nog wilde voorkomen. Dit punt is ongetwijfeld het belangrijkste, doch ook het gevaarlijkste van het nieuwe economische programma van de Regeering.

Om deze reden heeft de Regeering tegelijkertijd met haar bezuinigingsplan ook verdere maatregelen genomen, welke de gevolgen van de deflatiepolitiek materieel en psychologisch draagbaar moeten maken. Tot deze rubriek behooren de reeds genoemde afschaffing van wantoestanden in de administratie, de speciale belasting van de groote vermogens en van de winsten der bewapeningsindustrie. Over het algemeen zal ook de gelijkmatigheid van de geëischte offers bij de betrokken kringen het gevoel van hun sociale rechtvaardigheid doen spreken. Bovendien echter zijn in de decreten ook vergaande maatregelen tot verlaging van de kosten van het levensonderhoud voorzien. In de eerste plaats zullen de tarieven voor electriciteit en gas worden verlaagd. De prijs voor huisbrandkolen zal met 25 tot 30 pCt. en de prijs voor industriekolen met 5 tot 15 pCt. worden verlaagd. Tot ontlasting van den landbouw wordt een prijsverlaging van de kalimest met 5 pCt. afgekondigd. De huren zullen over het algemeen met 10 pCt. worden verlaagd, waarbij aan de huiseigenaren 10 pCt. van hun achterstand op hypotheaire leeningen zal worden kwijtgescholden. Tenslotte wordt de broodprijs vanaf 18 Juli 1935 met 10 pCt. per kg verlaagd.

Het lijkt geen twijfel, dat de Minister-President Laval met deze maatregelen iets zeer doortastends onderneemt. Hem ontbreekt evenmin de moed populair te zijn en in dit verband dringt zich een vergelijking op met de bekende periode van de noodverordeningpolitiek van Brüning in Duitschland. Zal de uitslag van het experiment van Laval gelukkiger zijn dan die van het experiment van Brüning?

* * *

Het is voorbarig, om over de *politieke gevolgen* reeds een definitief oordeel te vellen. De maatregelen van de Regeering hebben, zoals vanzelf spreekt, den onwil van de groote belangenorganisaties der be-

trokken kringen, van de ambtenarenbonden, vakverenigingen en groepen frontstrijders, opgewekt, evenals ook het verzet van de samengaande socialisten en communisten. Demonstraties werden aangekondigd en verboden; deze wrijvingen waren echter te voorzien. Zij kunnen tegenwoordig nog niet als een gevaar voor de Regeering en haar werk worden beschouwd. In de eerste plaats kan het psychologisch knappe ontwerp van het saneeringsplan met zijn stelsel van gelijktijdige verhooging van lasten en verlaging van lasten aan de Regeering een langere tijdelijke speelruimte verschaffen voor het beproeven van het experiment.

De *economische gevolgen* kunnen eveneens in hun draagwijdte nog niet met zekerheid worden geschat. Het vraagstuk is buitengewoon ingewikkeld en kan ongeveer als volgt worden weergegeven:

Zuiver *bestuurstechnisch* beschouwd, is het experiment-Laval vrij van eenige fundamentele fouten, welke de vroegere saneeringspogingen aankleefden. Het verdisconteert geen toekomstige gunstige economische ontwikkeling, zooals het experiment-Flandin deed. Het decreeteert niet volgens het voorbeeld van de Regeering-Doumergue in zijn essentieel gedeelte bezuinigingsmaatregelen, zooals ontslag van ambtenaren, welke later op papier blijven staan. Op het voornaamste punt, dat van de rentekorting, verlaging van salarissen, verhooging van de couponbelasting en ook wel het overdragen van bepaalde rente- en aflossingslasten aan de amortisatiekas, zal de berekende bezuiniging van Frs. 4310 miljoen ook effectief worden. Omtrent de andere voorstellen mag een zekere twijfel worden gekoesterd, doch hier kan een tekort ten opzichte van de ramingen niet meer zoo zwaar wegen, temeer daar mag worden aangenomen, dat de Staat zich door een losmaken van het contingenteringstelsel nog zekere additionele inkomsten zal verschaffen. Op deze wijze lijkt het tekort op de begroting inderdaad gedekt en daarmee ook de stabiliteit van de munt verzekerd. Niettemin bevat het experiment-Laval een onbekende factor, welke gevaarlijk kan worden, namelijk het wegvallen van inkomsten, dat door het met het saneeringsplan begonnen deflatieproces zal ontstaan. Daarmede wordt het vraagstuk van het budget naar het vraagstuk van de algemeene economische gevolgen van de nieuwe decreten overgebracht.

* * *

De *economische politiek van Laval* onderscheidt zich principieel van de politiek van zijn voorgangers. Laval wil de deflatie, welke Flandin in het geheel niet en Doumergue slechts voor de helft wilde. Hij brengt deze niet alleen in het kader van de staatshuishouding ten uitvoer, doch ook op het economisch gebied van de gemeenten, de publiekrechtelijke instellingen en ondernemingen. Voor alles kenmerkt zijn werk zich echter als een zeer ver strekkende wettelijke actie tot prijsverlaging. De gevolgen daarvan beperken zich dus niet slechts tot de ongeveer Frs. 10 milliard, waarmee de personeelslasten op de verschillende begrotingen worden verlaagd, doch tasten ook door de verlaging van de huren de koopkracht van de huizenbezitters, door de verlaging van de loonen de inkomsten van de betrokken industrieën, door de verlaging van den broodprijs de hierdoor getroffen bedrijven aan en daardoor de koopkracht van de geheele bevolking.

Men weet, tot welke gevaarlijke wrijving tusschen vermindering van uitgaven en vermindering van inkomsten in de Staatshuishouding en tot welke contractie van de binnenlandsche markt algemeen economisch een dergelijke politiek in Duitsland en in Italië heeft geleid. Doet het experiment van de deflatie in Frankrijk betere resultaten verwachten? Deze vraag kan thans nog niet duidelijk worden beantwoord. In ieder geval kan echter geconstateerd worden, dat de voorwaarden, waaronder in Frankrijk met deflatie wordt begonnen, anders zijn dan in de

andere landen. Met drieërlei factoren dient rekening te worden gehouden.

1o. De thans ingediende decreten vertegenwoordigen nog niet alle door de Regeering beraamde maatregelen. Hun uitgangspunt is in hoofdzaak van financieel-technischen aard. *Verdere economisch-politieke maatregelen*, een hervorming van de handelspolitiek, de betere aanpassing van de productie aan het verbruik, een planmatige werkverschaffing zijn nog in een stadium van voorbereiding. Naar de meening van de Regeering en van de economische kringen van het land beteekent de saneering van de Staatshuishouding slechts de eerste en onvermijdelijke voorwaarde voor een verzachting van den druk van de crisis. Men zal hiermede rekening moeten houden.

2o. Voorts moet dan de omvang van de vermindering van de koopkracht in aanmerking worden genomen, welke een uitvloeisel zal zijn van de nieuwe decreten. Hierbij zijn belangrijke verschillen met de deflatiepolitiek in enkele andere landen te constateeren. De verlaging van de personeelslasten en van het inkomen uit kapitaal bedraagt slechts 10 pCt., terwijl bijv. in Duitsland de salarissen met 27 pCt. en de rentevoet eveneens (bij een geringer aantal renteniers evenwel) in sterkere mate werd verlaagd. Het hangt er voorts van af, of de vermindering van de inkomens zich in vollen omvang in een vermindering van de koopkracht zal omzetten, of dat een gedeelte van het inkomen uit kapitaal of van het kapitaalbezit voor de vervanging van het verlies aan inkomsten zal worden aangetrokken. Daar de bevolking hiertoe nog in belangrijke mate in staat is, is zulks niet uitgesloten. Het gevolg zal weliswaar een vermindering van de spaargelden beteekenen, doch is bij den grooten ongebruikten kapitaalvoorraad algemeen economisch mogelijk. Voorts is een verlichtende factor, dat niet tot verlaging van de werklozenondersteuning werd besloten, hetgeen in Duitsland is geschied en door de millioenen werklozen tot een groot verlies aan koopkracht moest leiden.

De omvang van de koopkrachtvermindering zal over het algemeen van de toekomstige loonbeweging afhangen. Indien de loonen en salarissen in het particuliere bedrijfsleven het voorbeeld van den Staat volgen, dan moet natuurlijk een belangrijke vermindering aan koopkracht worden verwacht. Dit resultaat werd echter tot dusverre juist niet beoogd. De Regeering is van meening, dat de loonsverlaging in het particuliere bedrijfsleven reeds aan de verlaging van uitgaven door den Staat is voorafgegaan. In dit opzicht heeft zij ook verzekerd, dat ondanks de verlaging van de kolonprijzen de loonen van de mijnwerkers niet zullen worden verlaagd. Bij dezen gang van zaken is dus in Frankrijk vooreerst slechts een gelimiteerde vermindering van de koopkracht te verwachten.

3o. Bij dezen factor werken materiele en psychologische elementen samen. De deflatie in Frankrijk is een operatie in een rijk land en bestemd om de aanwezige gezonde kracht van het land weder wakker te schudden. Laval wil niet alleen de begroting in evenwicht brengen, doch beoogt hierdoor tevens een heilzamen psychologischen „shock”. Het wegnemen van de vrees voor de valuta en van den eeuwigen druk van leeningen zal het opgepotte geld, dat nog steeds op ca. Frs. 30 milliard wordt becijferd, naar de markt terugbrengen, den rentevoet doen dalen, de koersen doen stijgen en daarmee de economische activiteit van het land weder tot nieuw leven brengen. Indien deze rekening klopt, dan zou hierdoor het renteverlies worden gecompenseerd en de druk van de deflatie worden genivelleerd. De sleutelvraag voor de huidige situatie en het gelukken van het saneeringsplan is de vraag, of de psychologische „shock” inderdaad zal plaats vinden. De stijging van de koersen van de rentes heeft hierop een eerste, niet ontmoedigend antwoord gegeven. Over het algemeen is dit echter nog een open vraag.

AANTEKENINGEN.

De President van De Javasche Bank over de voorwaarden van internationale stabilisatie.

De President van De Javasche Bank bespreekt in zijn verslag de voorwaarden, die vervuld moeten worden om tot internationale stabilisatie te komen. Wij laten zijn beschouwingen hieronder onverkort volgen.

Herstel van welvaart tot een peil, hetwelk het vóór de crisis geldende niveau bij benadering nabij komt, is — naar ook de ervaring van het afgelopen jaar weder duidelijk heeft aangetoond — slechts mogelijk door beëindiging van de politiek van economische opsluiting binnen eigen grenzen en door eene daaraan tegengestelde uitbreiding van het internationale handelsverkeer; nochtans persisteert de wereld bij het neo-mercantilisme, heeft zich dit stelsel zelfs in het vijfde crisisjaar nog onafgebroken van het eene land naar het andere voortgeplant en daarmee andermaal een verderen achteruitgang van den wereldtoestand in zijn geheel met zich gebracht. Dat neo-mercantilisme, hetwelk door den val van het £ sterling en zijne volgelingen zijn krachtigsten impuls ontving, toont in zijne toepassing het beeld van den rollenden en steeds aangroeienden sneeuwbal, welke naar mijne reeds meermalen gedocumenteerde overtuiging zijne primaire drijfkracht vond en vindt in het ontbreken van stabiele valuta met de daaruit resulterende practijk van voortdurende versterking der internationale ruilverhoudingen en volkomen disharmonieuze ontwikkeling van het economisch bestel in afzonderlijke landen. Wanneer dan ook de publieke opinie in sommige papierlanden laatstelijk meer en meer tot de overtuiging schijnt te komen, dat de door zuiver nationalistische politiek gegeven stimulansen (valutadepreciatie, protectie à outrance, werkverschaffing) langzamerhand zijn uitgewerkt en dat eene met het oog op de nog allerwegen bestaande groote werkloosheid noodzakelijke voortgezette verbetering afhankelijk is van een weder op gang brengen van het internationale handelsverkeer, valt niet te ontkomen aan de erkenning, dat valutastabilisatie het allereerste programmpunt voor gemeenschappelijke actie dient te zijn.

Onder die omstandigheden schijnt het mij evenwel gelijk te staan met het spannen van het paard achter den wagen, indien men, de wenschelijkheid dier stabilisatie erkennende, zijne medewerking daaraan afhankelijk stelt van voorafgaande afbraak van de grootendeels als gevolg van valutadepreciatie ontstane beschermingsstelsels. Het stellen dier voorwaarde toch zou de stabilisatie voor onbepaalde tijd naar het rijk der illusies verwijzen, omdat zij volstrekt onvoldoende rekening houdt met de economische realiteit en eene actie voorschrijft, waarvoor in de economische geschiedenis tot dusverre dan ook geen voorbeeld te vinden is. Die geschiedenis leerde integendeel, dat tolmuren zelden of nooit door regeeringsdaden worden geslecht, doch slechts door de ontwikkeling van het economisch leven zelve — door de ontwikkeling van prijzen, loonen en productie in de onderscheidene landen — geleidelijk plegen te worden overwonnen. De internationale economische verhoudingen groeien op den duur over de tolmuren heen en maken deze daardoor uit een oogpunt van internationalen handel geleidelijk minder belemmerend, totdat na verloop van tijd slechts de werking op de verdeeling van het nationale inkomen van het betrokken land overblijft. Daarentegen voert het op korten termijn afschaffen van beschermende maatregelen reeds in normale tijden en derhalve à fortiori onder de huidige volkomen gewrongen situatie tot onmiddellijke — en van nationaal standpunt onduidbare — noodtoestanden in het binnenlandsche economisch bestel. Het lijdt daarom, voor wie de eischen der practijk in het oog houdt, geen twijfel, dat de verkrijging van tastbare resultaten in dit opzicht, preliminair aan valuta-stabilisatie, een volkomen onbereikbaar ideaal moet worden ge-

acht. Zooals de toestand zich thans ontwikkeld heeft, schijnt uitkomst uit de impasse nog slechts mogelijk door valutastabilisatie gepaard aan *wapenstilstand* op beschermingsgebied in de hoop, dat het door herstel van een internationalen gouden standaard aangewakkerde vertrouwen eindelijk de zoozeer vertraagde algemeene conjunctuuropleving in gang zet en daardoor de gelegenheid schept: éérst tot de voltooiing van de in verschillend opzicht nog onvoldoende *aanpassing van de kostenniveaux* in de onderscheidene landen en daarna tot geleidelijke *opruiming van de barrières*, welke onder de bestaande situatie de ont-plooiing van een wezenlijk internationaal-economisch verkeer onmogelijk maken.

Intusschen wordt de gang van zaken in economie reeds lang niet meer beheerscht door het weloverwogen beginsel, doch door den politieken eisch van het oogenblik — respectievelijk datgene, wat daarvoor tijdelijk wordt aangezien — en zoolang in die situatie geene verbetering komt, ligt de toekomst m.i. in volslagen duister.

De economische politiek van Nederlandsch-Indië.

In zijn verslag wijst de President van De Javasche Bank op de nadeelige gevolgen, die Ned.-Indië als agrarisch exportland, dat nog steeds in zeer overwegende mate op den internationalen handel is ingesteld, ondervond van den zeer ongunstigen internationalen toestand. Zoowel de prijsontwikkeling als de afzetmogelijkheden voor verschillende producten, zoo vervolgt de President, werden door den algemeenen economischen toestand en door de in sommige landen — de Vereenigde Staten en Duitschland — getroffen bijzondere maatregelen, ongunstig beïnvloed. Nochtans is de algemeene situatie in dit land vergeleken bij het vorige jaar ontwijfelbaar verbeterd, al dient er — evenals ten vorigen jare — bij het constateeren van dit feit aanstonds op te worden gewezen, dat het begrip verbetering in dit verband nog niet als de aanduiding van een reeds beduidend herstel naar boven, doch voorshands meer als die van eene practisch volbrachte *aanpassing naar beneden* moet worden opgevat. Dit resultaat strookt ook geheel met de van den aanvang af in deze gewesten gevolgde politiek, die zich ten rechte in beginsel van pogingen tot *actieve* beïnvloeding der economische ontwikkeling onthouden heeft en daardoor de economische verhoudingen gelegenheid heeft gegeven zich, na een in vergelijking tot elders zeer snel verloopend aanpassingsproces, ten naastenbij op een nieuw — zij het op belangrijk lager niveau gelegen — evenwicht in te stellen. Ofschoon, naar vanzelf spreekt, dit proces op sommige punten nog niet voltooid is, mag desondanks in algemeenen zin de conclusie worden gesteld, dat Nederlandsch-Indië met een intrinsiek gezond en krachtig bedrijfsleven gereed ligt om, zoo spoedig de internationale situatie betere kansen zal gaan bieden, sneller dan elders een gedeelte van zijne vroegere welvaart terug te winnen.

De ontwikkeling der verhoudingen in den buitenschen handel, welke het Nederlandsch-Indische Gouvernement ten vorigen jare dwong tot eene op zichzelf niet gewenschte en daarom slechts noode aanvaarde wijziging van de voor deze gewesten van ouds als juist erkende economische politiek, heeft in het afgelopen jaar nog geen aanleiding gegeven op den ingeslagen weg terug te keeren; integendeel heeft de gebleken weinige geneigdheid om met volkomen redelijke belangen van dit land in voldoende mate rekening te houden genoopt tot het verder uitbouwen eener wettelijke invoerregeling, welke voor de handhaving van bestaande Nederlandsch-Indische productie-, distributie- en scheepvaartbedrijven de noodige waarborgen inhoudt.

Hoezeer ook de richting, welke de Nederlandsch-Indische handelspolitiek onder drang van buiten genomen heeft, in verschillend opzicht te betreuren

valt, gedogen de zeer reële economische belangen van dit land voorshands geene afwijking daarvan. Nog afgezien van den vanzelfsprekenden eisch, dat het Nederlandsch-Indische bedrijfsselement in deze gewesten niet verdrongen wordt, geeft ook de in tal van landen beleden politiek van reciprociteit gereede aanleiding het Nederlandsch-Indisch handelspolitiek systeem bij voorbaat — zij het ook slechts voor zoolang dit noodzakelijk blijkt — in te stellen op voorkoming van mogelijk daaruit voortvloeiende — voor Nederlandsch-Indië ongewenschte — gevolgen. Eén der meest bedenkelijke uitingsvormen van het economisch nationalisme van dezen tijd toch is de drang naar evenwicht van in- en uitvoer, niet slechts van een en hetzelfde land, doch evenzeer van twee verschillende landen onderling. Al moge nu ook van eene consequente toepassing dezer politiek reeds dáárom geen sprake kunnen zijn, omdat de productie van meerdere goederen van nature tot bepaalde gebieden beperkt blijft, zoo kan de onmiskenbaar bestaande drang in deze richting voor een land als Nederlandsch-Indië, welks handelsbalans met tal van landen in min of meer sterke mate actief is en zulks met het oog op Nederlandsch-Indië's economische structuur ook onvoorwaardelijk moet blijven, niettemin ernstige consequenties met zich brengen. Nederlandsch-Indië zal daarom, hoezeer het deze politiek in beginsel ook moge afkeuren, in verband met zijn positie van debiteurenland zich bereid moeten houden om, zoo dit

noodzakelijk mocht blijken, bepaalde landen wat hunne handelsverhouding tot Nederlandsch-Indië betreft door eene *vermeerdering van den invoer* tegemoet te komen, teneinde daarmede te voorkomen, dat Nederlandsch-Indië door eene *vermindering van zijn uitvoer* op den duur tot eene onvoldoende actieve handelsbalans met het buitenland zal worden teruggedrongen. De mede met het oog op dezen staat van zaken gedurende het afgelopen jaar met Japan gevoerde onderhandelingen hebben, ondanks hun langen duur, tot geen ander resultaat geleid dan tot eene verduidelijking der wederzijds ingenomen standpunten.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT VAN DEN STAND DER RIJKSMIDDELEN. (In Guldens)

Afdeling Ia Dir. belastingen.	Kohieren voor den dienst 1935 ¹⁾			Zuiver bedrag der kohieren voor den vorigen dienst t. m. dezelfde maand van het vorige jaar ²⁾
	Benaming der middelen	Totaal bedrag	Bedragen, welke zijn teruggegeven of anders dan wegens betaling op de kohieren afgeschreven	
Grondbelast. a)	9.918.580	—	9.918.580	9.678.274
Inkomst.bel. b)	26.706.363	879.201	25.827.162	26.866.636
Vermogensbel. c)	7.564.059	76.233	7.487.827	7.875.280
Verdedig.bel. I	3.994.237	64.964	3.929.272	4.248.870
Bel. v. d. doode hd	642.405	—	642.405	—
Totaal ..	48.825.644	1.020.398	47.805.246	48.669.060

a) $\frac{1}{4}$ hoofdsom + 20 opcenten op de hoofdsom der gebouwde eigendommen.

b) Hoofdsom + opcenten³⁾ c) Hoofdsom + opcenten⁴⁾.

¹⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit $\frac{2}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1935/1936 en $\frac{1}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1934/1935.

²⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit $\frac{2}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1934/1935 en $\frac{1}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1933/1934.

³⁾ Ten behoeve van het belastingdienstjaar 1934/1935 werden 20, ten behoeve van het belastingdienstjaar 1935/1936 worden 60—78 opcenten geheven.

⁴⁾ Ten behoeve van het belastingdienstjaar 1934/1935 werden 55, ten behoeve van het belastingdienstjaar 1935/1936 worden 75 opcenten geheven.

De zichtbare suikervoorraden in de wereld.

De zichtbare voorraden per 1 Juni zijn volgens Czarnikow:

	1935	1934	1933
	tons	tons	tons
Duitsland.....	845.000	733.000	795.000
Tsjecho-Slowakije.....	264.000	242.000	323.000
Frankrijk.....	590.000	388.000	437.000
Nederland.....	237.000	277.000	211.000
België.....	116.000	127.000	145.000
Hongarije.....	58.000	66.000	69.000
Polen.....	228.000	225.000	286.000
U.K. Geimp. suiker.....	176.000	337.000	406.000
„ Binnenl. „.....	110.000	93.000	63.000
Europa.....	2.624.000	2.488.000	2.735.000
V.S. Alle havens.....	578.000	651.000	526.000
Cubaansche havens.....	638.000	808.000	941.000
Cuba binnenland.....	1.516.000	1.655.000	1.750.000
Java.....	1.424.000	2.323.000	2.383.000
Totaal.....	6.780.000	7.925.000	8.335.000

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	7/13 Juli 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeenk. tijdvak 1934	7/13 Juli 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeenk. tijdvak 1934	1935	1934
Tarwe.....	14.845	478.883	732.434	—	7.837	20.762	486.720	753.196
Rogge.....	2.360	120.570	251.527	—	281	15.257	120.851	266.784
Boekweit.....	—	11.967	12.519	—	—	—	11.967	12.519
Mais.....	23.345	424.602	482.531	1.170	70.846	118.867	495.448	601.398
Gerst.....	6.642	160.502	206.992	1.150	19.604	28.429	180.106	235.421
Haver.....	5.234	74.352	74.094	—	1.660	2.206	76.012	76.300
Lijnzaad.....	4.530	101.707	131.990	969	242.132	137.744	343.839	269.734
Lijnkoek.....	—	25.743	51.885	—	—	25	25.743	51.910
Tarwemeel.....	880	10.584	10.770	25	3.692	1.517	14.276	12.287
Andere meelsoorten.....	286	14.983	32.921	122	1.486	3.302	16.469	36.223

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14/20 Juli 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeenk. tijdvak 1934	14/20 Juli 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeenk. tijdvak 1934	1935	1934
Tarwe.....	15.064	493.947	773.953	1.000	8.837	21.318	502.784	795.271
Rogge.....	3.100	123.670	255.588	—	281	15.257	123.951	270.845
Boekweit.....	394	12.361	12.647	—	—	—	12.361	12.647
Mais.....	17.384	441.986	497.284	5.138	75.984	118.867	517.970	616.151
Gerst.....	4.160	164.662	216.202	—	19.604	30.325	184.266	246.527
Haver.....	7.340	81.692	75.358	—	1.660	2.206	83.352	77.564
Lijnzaad.....	8.200	109.907	135.902	1.400	243.532	139.461	353.439	275.363
Lijnkoek.....	2.900	28.643	53.563	—	—	25	28.643	53.588
Tarwemeel.....	293	10.877	11.031	75	3.767	1.622	14.644	12.653
Andere meelsoorten.....	592	15.575	33.609	275	1.761	3.473	17.336	37.082

Afdeling Ib Overige middelen.	Juni 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeen- komstige periode 1934
Benaming der middelen			
Divid.- en tantiëmabel.	1.485.561	5.048.494	5.647.171
Rechten op den invoer	7.116.165	42.095.129	34.865.943
Statistiekrecht	128.038	775.315	882.120
Accijns op zout	138.583	1.132.847	956.993
Accijns op geslacht	409.480	2.680.207	3.330.311
Accijns op wijn	493.384	1.314.458	1.424.310
Accijns op gedistill.	2.274.358	13.957.514	15.006.697
Accijns op bier	813.128	3.864.980	4.956.653
Accijns op suiker	4.048.511	25.324.850	23.729.107
Accijns op tabak	3.121.492	17.572.297	14.357.606
Bel. op gouden en zilverw.	42.791	243.679	261.678
Omzetbelasting	4.958.453	29.551.502	22.847.980
Couponbelasting	322.674	2.693.693	1.692.299
Recht. en boeten v. zegel	1.250.857 ¹⁾	8.897.757	8.314.528
Recht. en boet. v. registr.	807.198	5.928.020	5.794.533
Recht. en boet v. succes- sie, v. overgang bij over- lijden en v. schenking	2.541.750	18.127.826	16.258.521
Opbrengst d. loodsgelden	233.794	1.506.134	1.895.636
Totalen	30.186.217	180.714.692	162.222.037

¹⁾ Hieronder begrepen wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. f 228.151 (Beursbel.); ²⁾ Id. f 1.775.047.

AFDEELING II. DIENSTJAAR 1934.

Benaming der middelen	Bedrag van de raming	Zuivere op- brengst over het tijdvak van 1 Jan. 1934 tot en met de maand Juni 1935
Grondbelasting. ($\frac{1}{2}$ hoofdsom + 20 opcenten op de hoofdsom der gebouw- de eigendommen.)	9.735.000	9.722.457
Inkomstenbelasting (hoofdsom + 20 opcenten).	54.880.000 *)	60.832.328
Vermogensbelasting (hoofdsom + 55 opcenten).	17.515.000 *)	17.809.385
Verdedigingsbel. I	11.700.000	9.142.245
Belasting v. d. doode hand	3.000.000	1.279.474
Divid.- en tantiëmabelasting.	12.240.000	13.192.622
Rechten op den invoer	86.462.500 *)	82.190.127
Statistiekrecht	1.800.000	1.768.807
Accijns op zout	2.300.000	2.122.326
Accijns op geslacht	6.500.000	6.195.266
Accijns op wijn	2.340.000	2.718.588
Accijns op 't gedistilleerd	33.000.000	30.344.425
Accijns op bier	11.815.000	10.201.836
Accijns op suiker	62.200.000	52.923.980
Accijns op tabak	31.000.000	31.341.348
Belast. op gouden en zilverw.	600.000	497.374
Omzetbelasting	81.500.000	54.416.670
Couponbelasting	5.400.000 *)	4.116.856
Rechten en boeten van zegel	15.860.000	17.509.253
Rechten en boeten v. registr.	10.000.000	11.302.456
Rechten en boeten v. succes- sie, v. overgang bij overlid- den en v. schenking	30.400.000	34.840.212
Opbrengst der loodsgelden	3.500.000	3.629.940
Totalen	493.747.500	458.097.975

*) Nader gewijzigd ingevolge de wet van 27 December 1934 (Stbl. No. 683) houdende wijziging van de Middelenwet van het dienstjaar 1934.

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET VERKEERSFONDS.

Motorrijtuigenbelasting	1.184.254	12.526.124	8.832.642
Rijwielbelasting	6.062	120.968	130.825
Totaal	1.190.316	12.647.092	8.963.467

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET GEMEENTEFONDS.

	Dienst 1934/1935 Zuiver bedrag der kohieren tot en met de maand Juni 1935	Zuiver bedrag der ko- hieren voor den dienst 1933/34 tot en met de zelfde maand van 1934
Gemeente.f.belast.	55.708.779	60.293.418
Tijd. opc. o. d. gem.f.b.	20.976.313	22.859.385
Opc. verm. t. get. v. 50	5.460.382	5.774.607
Tijd. opc. o. d. verm.b.	3.276.229	3.464.764

OVERZICHT VAN DE INKOMSTEN TEN BATE VAN
HET WERKLOOSHEIDSSUBSIDIEFONDS.

Dienst 1935/1936.

	Bedrag van raming	Zuiver bedrag kohieren tot en met de maand Juni 1935
Grondbelasting (veertig ten hon- derd van de hoofdsom)	9.840.000	9.862.325
Personeele belasting (tachtig ten honderd van de hoofdsom naar den eersten, tweeden en derden grondslag)	20.500.000	18.884.868
Gemeentefondsbelasting (vijf en twintig opcenten op de hoofd- som)	13.525.000	1.519.428
Vermogensbelasting (twintig op- centen op de hoofdsom)	2.260.000	291.746
Inkomstenbelasting (tien opcen- ten op de hoofdsom)	5.100.000	554.202
Totaal	51.225.000	31.112.569

EMISSIES IN JUNI 1935.

Mijnbouwondernemingen f 1.515.600,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen:

Exploratie Mij. „Bengkalis”

f 1.156.000 aand. à 110 % f 1.271.600

Id. f 244.000 aand. ¹⁾ à 100 % „ 244.000Diversen „ 1.200.000,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen:

Stadion Feijenoord N.V.

f 200.000 aand. A ²⁾ à

100 % f 200.000

Id. f 200.000 aand. B ³⁾ à

100 % „ 200.000

Obligatiën:

Id. f 800.000 3 % obl. ⁴⁾ à

100 % „ 800.000

Totaal f 2.715.600,—¹⁾ Ondershands bij oude aandeelhouders geplaatst (tij-
delijk te blokkeeren).²⁾ Waarvan f 80.000 bij oprichting geplaatst en f 120.000
door de Rott. Voetbal- en Athletiek Ver. „Feijenoord” zul-
len worden genomen.³⁾ f 2000 bij oprichting geplaatst.⁴⁾ Waarvan f 8000 op emissievoorwaarden bij de op-
richting geplaatst.

Bovendien:

f 24.670.000,— 3-m. Schatkistpromessen à f 988,35 = 4 $\frac{5}{8}$ %„ 10.740.000,— 6-m. „ „ 976,90 = 4 $\frac{9}{16}$ „„ 16.875.000,— 3 $\frac{1}{2}$ % 1-j. Schatkistbilj. „ „ 992,85 = 4.215 „„ 3.802.000,— 4 % 3-j. „ „ 992,50 = 4 $\frac{1}{4}$ „„ 3.550.000,— 4 % 5-j. „ „ 979,60 = 4 $\frac{1}{2}$ „Voorts werden ter beurze van Amsterdam geïntrodu-
ceerd f 10.000.000,— 5 $\frac{1}{2}$ % convert. obl. Algem. Kunst-
zijde Unie.

Emissies in 1935.

(In Guldens.)

Nieuw kapitaal:

Conversies:

	Obligatiën	Aandeelen	Totaal
Jan.	6.892.240,—	—	6.892.240,—
Febr.	11.669.500,—	—	11.669.500,—
Mrt.	11.020.390,—	500.000,—	11.520.390,—
April	26.820.100,—	—	26.820.100,—
Mei	—	—	—
Juni	800.000,—	1.915.600,—	2.715.600,—
Totaal	57.202.230,—	2.415.600,—	59.617.830,—

STATISTIEKEN.

BANKDISCOUNTS.

Ned. (Disc Wissels. 3 18 Juli '35	Lissabon 5 13 Dec. '34
Bel. Binn. Eff. 3 1/2 18 Juli '35	Londen 2 30 Juni '32
Bk. (Vrsch. in R.C. 3 1/2 18 Juli '35	Madrid 5 9 Juli '35
Athene 7 14 Oct. '33	N.-York F.R.B. 1 1/2 1 Feb. '34
Batavia 4 1 Juli '35	Oslo 3 1/2 22 Mei '33
Belgrado 5 1 Febr. '35	Parijs 3 1/2 18 Juli '35
Berlijn 4 22 Sept. '32	Praag 3 1/2 25 Jan. '33
Boekarest 4 1/2 15 Dec. '34	Pretoria 3 1/2 15 Mei '33
Brussel 2 16 Mei '35	Rome 3 1/2 25 Mrt. '35
Budapest 4 1/2 17 Oct. '32	Stockholm .. 2 1/2 1 Dec. '33
Calcutta 3 1/2 16 Feb. '33	Tokio 3.65 2 Juli '33
Dantzig 6 1 Mei '35	Weenen 3 1/2 10 Juli '35
Helsingfors 4 3 Dec. '34	Warschau ... 5 26 Oct. '33
Kopenhagen 2 1/2 1 Dec. '35	Zwits. Nat. Bk. 2 1/2 3 Mei '35

OPEN MARKT

	1935				1934	1933	1914
	20 Juli	15/20 Juli	8/13 Juli	1/6 Juli	16/21 Juli	17/22 Juli	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	1 3/4	1 3/4-2 1/8	2 1/16-3	2 1/8-3 1/4	5/8	3 1/8-7/16	3 1/8-3 1/16
Londen Daggeld... Partic. disc.	1/2-1 5/8	1/2-1 5/8	1/2-1 5/8	1/2-1 5/8	3/4-1 1/16-7/8	1/8-1 7/16-1/2	1 1/4-2 1/4
Berlijn Daggeld... Maandgeld Part. disc. Warenw...	2 1/8-3 1/8	2 1/8-3 1/4	3-1/4	2 1/4-3 1/4	4-5 1/4	4 1/8-5 1/4	—
New York Daggeld 1) Partic. disc.	1/4	1/4	1/4	1/4	1	1	1 3/4-2 1/8

1) Koers van 19 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
16 Juli 1935	1.46 5/8	7.26 1/8	59.20	9.72 3/4	24.78 1/2	100 5/8
17 " 1935	1.46 11/16	7.27 3/4	59.20	9.72 1/2	24.78 1/2	100 5/8
18 " 1935	1.46 5/8	7.26 3/4	59.22	9.73	24.78	100 5/8
19 " 1935	1.46 5/8	7.26 1/8	59.25	9.73	24.79	100 5/8
20 " 1935	1.46 3/4	7.27	59.26	9.73 3/4	24.80	100 5/8
22 " 1935	1.47 3/4	7.32 5/8	59.50	9.78 1/2	24.95	100 5/8
Laagste d.w. 1)	1.46 1/4	7.25 3/4	59.15	9.71	24.75	100
Hoogste d.w. 1)	1.48	7.34	59.50	9.79	25.05	100 5/8
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
16 Juli 1935	48.10	—	6.14	1.48	12.09	20.15
17 " 1935	48.08	—	6.13	1.48	12.12	20.15
18 " 1935	48.10	—	6.13	1.48	12.13	20.17 1/2
19 " 1935	48.08 1/2	—	6.12 1/2	1.48	12.11	20.15
20 " 1935	48.11	—	6.12 1/2	1.48	—	—
22 " 1935	48.30	—	6.15	1.46	12.19	20.25
Laagste d.w. 1)	48.04	—	6.09	1.45	12.04	20.05
Hoogste d.w. 1)	48.40	27.90	6.20	1.50	12.30	20.40
Muntpariteit	48.003	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Helsing-fors *)	Buenos-Aires 1)	Mon-treal 1)
16 Juli 1935	37.50	32.47 1/2	36.52 1/2	3.20	39	1.46 1/2
17 " 1935	37.55	32.50	36.57 1/2	3.20	39	1.46 3/4
18 " 1935	37.47 1/2	32.45	36.52 1/2	3.20	39	1.46 1/2
19 " 1935	37.45	32.42 1/2	36.50	3.20	39	1.46 1/2
20 " 1935	37.50	32.45	36.55	3.23	39	1.46 3/4
22 " 1935	37.75	32.80	36.85	3.25	39 1/2	1.48
Laagste d.w. 1)	37.20	32.15	36.20	3.15	38 1/2	1.46
Hoogste d.w. 1)	38.05	33.—	37.10	3.27	40	1.48
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 3/4	2.4878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
16 Juli 1935	4.96 1/4	6.63 3/8	40.40	68.23
17 " 1935	4.96 1/4	6.63 3/8	40.42	68.25
18 " 1935	4.95 1/4	6.64 1/4	40.49	68.29
19 " 1935	4.95 7/8	6.63 3/4	40.41	68.20
20 " 1935	4.96 1/4	6.63 3/8	40.41	68.03
22 " 1935	4.96 1/4	6.62 1/2	40.32	67.65
23 Juli 1934	5.04 1/4	6.59 1/8	38.93	67.68
Muntpariteit	4.86	3.90 1/8	23.81 1/2	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Juli 1935	13 Juli 1935	15/20 Juli 1935 Laagste	20 Juli 1935 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/4	97 1/4	97 5/8	97 1/8
Athene	Dr. p. £	517	516	515	516
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 3/8
Budapest ..	Pen. p. £	16 5/8	16 5/8	16 1/2	16 5/8
Buenos Aires 1	p. pesop. £	18.75	18.75	18.60	18.70
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/6 1/8	1/6 1/8	1/6 3/8	1/6 5/8
Constantin..	Piast. p. £	610	612	612	612
Hongkong ..	Sh. p. \$	2 1/2 3/8	2 1/2 1/8	2 1/2	2 1/2 1/8
Kobe	Sh. p. yen	1/2 1/8	1/2 1/8	1/2 1/10	1/2 1/8
Lissabon ...	Escu. p. £	110 1/8	110 1/8	109 1/8	110 3/8
Mexico	\$ per £	17 3/4	17 3/4	17 3/4	18 1/4
Montevideo 2)	d. per £	19 3/4	19 3/4	19 3/4	20
Montreal ..	\$ per £	4.96	4.96 1/4	4.95 3/4	4.97 1/4
Riod. Janeiro 3)	d. per Mil.	2 1/8	2 1/8	2 1/16	2 1/8
Shanghai ..	Sh. p. tael	1/7 1/8	1/7 1/8	1/6 3/8	1/7 1/4
Singapore ..	id. p. \$	2 3/32 1/32	2 3/32 1/32	2 3/8	2 4 1/16
Valparaiso 4)	\$ per £	118	119	119	119
Warschau ..	Zl. p. £	26 1/8	26 5/16	25 7/8	26 3/8

1) Offic. not. 15 laten, gem. not., welke importeurs hebben te betalen, 28 Juni 17.01; 8 Juli 17.02. 2) Offic. not. 4 Juli 39 3/8; 11 Juli 39 1/2. 15 Juli 39 3/8; 19 Juli 39 3/4; 20 Juli 39 3/8. 3) Id. 11 Mrt. 4 1/4. 4) 90 dg. Vanaf 28 Aug. laatste „export“ notering.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

	Londen 1)	N.York 2)	Londen
16 Juli 1935 ..	30 5/16	67 3/4	140/11 1/2
17 " 1935 ..	30 5/16	67 3/4	141 1/2
18 " 1935 ..	30 5/16	67 3/4	140 11 1/2
19 " 1935 ..	30 5/16	67 3/4	141 1/2
20 " 1935 ..	30 5/16	67 3/4	141 1/2
22 " 1935 ..	30 5/16	67 3/4	140 8 3/4
23 Juli 1934 ..	20 5/16	46	137/10 1/2
27 Juli 1914 ..	24 1/16	59	84/10 3/4

1) in pence p. o.z. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. o.z. fine. 3) in sh. p. o.z. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	6 Juli 1935	15 Juli 1935
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 13.566.109,25	f 15.342.147,50
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschott. op ult. Juni (resp. Mei) 1935 a/d. gemeent. verstr. op a. haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en dergem. fondsbel., alsmede opc. op die belastingen en op de vermogensbelasting Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 43.877,27	" 461.613,64
Id. aan Suriname.....	" 4.772.574,31	" 10.410.638,03
Id. aan Curaçao.....	" 140.596.442,13	" 137.486.753,51
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand ..	" 12.310.485,02	" 12.188.423,54
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfonds 1) Vord. op andere Staatsbedrijven 1).....	" 1.893.463,41	" 1.870.244,53
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeldleeningen aan gemeenten (saldo).....	" 119.399.000,61	" 119.413.179,49
Verplichtingen.	" 31.692.989,32	" 32.909.532,78
Voorschot door De Ned. Bank ingev. art. 16 van haar octrool verstrekt Schatkistbiljetten in omloop.....	" 402.635.000,—	" 402.548.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 104.100.000,—	" 105.600.000,—
Daggeldleeningen.....	" 1.229.862,50	" 1.227.047,50
Zilverbons in omloop.....	" —	" —
Schuld op ult. Juni (resp. Mei) '35 aan de gem. weg. a. h. ult. te keeren hoofds. d. pers. bel., aand. i. d. hoofds. d. grondb. e. d. gem. fondsbel. alsmede opc. op die bel. en op de verm. bel.	" —	" —
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) Id. a. h. Staatsbedr. der P.T. en T. 1) ..	" 671.333,94	" 443.067,39
Id. aan diverse Staatsbedrijven 1)	" 95.776.056,61	" 91.336.727,93
Id. aan andere instellingen 1)	" 1.199.229,06	" 1.064.229,06
1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.	" 118.440.331,—	" 119.622.766,13

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	13 Juli 1935	20 Juli 1935
Vorderingen:		
Saldo Javasche Bank.....	f 2.745.000,—	f 8.482.000,—
Saldo b. d. Postchèque- en Girodienst Betaalmiddelen in 's Lands kas.....	" 1.118.000,—	" 58.386.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell. Schatkistpromessen	" 136.787.000,—	" 138.010.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds. Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank. Voorschot van de Javasche Bank.....	" 750.000,—	" 226.000,—
	" 598.000,—	" 577.000,—

SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekening-ingen 1)
15 Juni 1935 ..	801	1.084	464	597	1.703
8 " 1935 ..	795	1.105	456	596	1.700
1 " 1935 ..	794	1.196	473	595	1.724
25 Mei 1935 ..	798	1.058	430	626	1.697
18 " 1935 ..	799	1.093	414	621	1.707
5 Juli 1914 ..	645	1.100	580	735	396

1) Sluitp. der activa.

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH		
	TARWE 80 K.G. La Plata loco Rotterdam/Amsterdam per 100 K.G. 2)		ROGGE 74 K.G. Bahia Blanca loco R'dam/A'dam per 100 K.G. 3)		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 64/65 K.G. La Plata loco Rotterdam/A'dam per 2000 K.G. 4)		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		KOM-KOMMERS 1e soort per 100 st. Berkel/Rodenrijs		TOMATEN A per 100 K.G. Westland		VROEGE AARD-APPELEN p. 100 K.G. Grootebroek		RUND-VLEESCH (versh) Gem.v. 3 kw. per 100 K.G. Rotterdam		VARKEN VLEESC (versh) per 100 K. Rotterdam
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	7,49	100,0	20,—	100,0	4,93	100,0	93,—	100,—	
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	7,79	104,0	16,—	80,0	3,15	63,9	96,40	103,7	
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	5,24	70,0	20,—	100,0	4,12	83,6	108,—	116,1	
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	3,62	48,3	14,50	72,5	4,95	100,4	88,—	94,6	
1932	5,22 ⁵	30,4	4,62 ⁵	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	5,71	76,2	11,50	57,5	1,69	34,3	61,—	65,6	
1933	5,02 ⁵	29,2	3,55	27,2	68,50	29,6	70,00	30,0	148,00	32,0	5,57	74,4	8,21	41,1	0,85	17,2	52,—	55,9	
1934	3,67 ⁵	21,4	3,32 ⁵	25,4	70,75	30,6	75,75	32,1	142,50	30,8	5,43	72,6	5,53	27,7	3,23	65,5	61,50	66,1	
Jan. 1934	4,75	27,6	3,10	23,7	65,25	28,2	58,00	24,6	144,25	31,2	—	—	—	—	—	—	62,50	67,2	
Febr. "	3,40	19,8	2,77 ⁵	21,2	65,25	28,2	58,50	24,8	133,00	28,8	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	
Maart "	3,25	18,9	2,72 ⁵	20,8	70,75	30,6	58,75	24,9	132,00	28,5	—	—	—	—	—	—	61,75	66,4	
April "	3,20	18,6	2,70	20,7	70,50	30,5	56,75	24,0	136,50	29,5	—	—	—	—	—	—	63,50	68,3	
Mei "	3,32 ⁵	19,2	2,87 ⁵	21,9	62,00	26,8	63,00	26,7	154,50	33,4	—	—	—	—	—	—	65,75	70,7	
Juni "	3,67 ⁵	21,4	3,17 ⁵	24,3	65,00	28,1	74,75	31,7	156,50	33,8	—	—	—	—	—	—	63,25	68,0	
Juli "	3,80	22,1	3,30	25,3	71,50	30,9	78,75	33,4	151,25	32,7	5,43	72,6	8,28	41,4	3,52	71,3	63,—	67,7	
Aug. "	4,37 ⁵	25,4	4,27 ⁵	32,7	83,25	36,0	93,50	39,6	159,25	34,4	—	—	5,89	29,5	2,93	59,4	63,95	68,8	
Sept. "	4,—	23,3	4,15	31,7	77,25	33,4	93,25	39,5	145,50	31,5	—	—	2,02	10,1	—	—	63,55	68,3	
Oct. "	3,50	20,3	3,70	28,3	69,50	30,0	93,50	39,6	135,25	29,2	—	—	5,92	29,6	—	—	60,70	65,3	
Nov. "	3,50	20,3	3,45	26,4	71,25	30,8	89,25	37,8	127,75	27,6	—	—	—	—	—	—	53,75	57,8	
Dec. "	3,45	20,1	3,55	27,2	76,25	32,9	91,00	38,6	134,00	29,0	—	—	—	—	—	—	53,15	57,2	
Jan. 1935	3,30	19,2	3,52 ⁵	27,0	74,25	32,1	89,25	37,8	137,25	29,7	—	—	—	—	—	—	53,62 ⁵	57,7	
Febr. "	3,20	18,6	3,37 ⁵	25,8	68,00	29,4	71,25	30,2	124,25	26,9	—	—	—	—	—	—	51,90	55,8	
Maart "	3,20	18,6	3,07 ⁵	23,5	67,75	29,3	64,00	27,1	120,50	26,1	—	—	—	—	—	—	51,40	55,3	
April "	4,07 ⁵	23,7	2,95	22,6	70,75	30,6	66,75	28,0	125,00	27,0	—	—	—	—	—	—	51,92 ⁵	55,8	
Mei "	4,05	23,5	2,90	22,2	59,90	25,9	67,25	28,5	125,50	27,1	—	—	—	—	—	—	50,80	54,6	
Juni "	4,02 ⁵	23,4	2,90	22,2	57,50	24,8	75,00	31,8	124,25	26,9	—	—	—	—	—	—	48,—	51,6	
1 Juli "	3,95	23,0	2,70	20,7	54,00	23,3	73,00	30,9	121,50	26,3	1,88	25,1	5,65	28,3	5,28	107,1	49,— ⁵	52,7	
8 "	3,65	21,2	2,50	19,1	52,50	22,7	62,00	26,3	120,00	26,0	4,10	54,7	11,86	54,3	4,12	83,6	49,— ⁶	52,5	
15 "	3,75	21,8	2,40	18,4	52,00	22,5	62,00	26,3	122,00	26,4	1,58	21,1	10,68	58,4	3,76	76,3	47,— ⁷	50,5	
22 "	4,—	23,3	2,55	19,5	56,50	24,4	68,00	28,8	126,00	27,2	—	—	—	—	—	—	—	—	

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2 van Jan. 1932 tot 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische; van 23 Mei 1932 tot 2 Oct. 1933 No. 2 Canada. 4 Canada. Van 19 Sept. '32 tot 24 Juli '33 62/63 K.G. Z.-Russ. 5) 6 Juli. 6) 13 Juli. 7) 19 Juli. 8) 4 Juli. 9) 11 Juli. 10) 18 Juli. 11) 5 Juli. 12) 12 Juli.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN							
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongeezeld f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/660 §cts. per U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KALK KALPET Gid. p. 100 K.G. netto						
	fl.	%	§	%	§ cts.	%	pence	%	pence	%	pence	%	pence	fl.	%	fl.	%			
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,—	23,25	100,0	29,27	100,—	9,35	100,—	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,—	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	97,9
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,—	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	97,9
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	97,9
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,—	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,—	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	90,0
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,—	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	84,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	72,0
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,0
1933	7,00	64,8	0,45	26,8	3,61	24,3	6,75	29,0	5,13	17,5	2,78	29,7	19,25	35,0	9,50	32,2	13,26	38,2	6,18	51,0
1934	6,20	57,4	0,63	37,5	2,88	19,4	7,35	31,6	5,32	18,2	2,68	28,7	19,25	35,0	10,25	34,7	12,07	34,8	6,11	51,0
Jan. 1933	7,05	65,3	0,53	31,5	4,16	28,0	6,15	26,5	5,13	17,5	2,95	31,6	15,75	28,6	8,25	28,0	11,50	33,1	6,30	51,0
Febr. "	7,20	66,7	0,38	22,6	3,97	26,7	6,10	26,2	4,98	17,0	2,78	29,7	15,50	28,2	8,25	28,0	10,38	29,9	6,40	51,0
Maart "	7,25	67,1	0,38	22,6	3,87 ⁵	26,1	6,40	27,5	4,97	17,0	2,77	29,6	15,25	27,7	7,75	26,3	10,75	31,0	6,40	51,0
April "	7,25	67,1	0,37	22,0	3,67	24,7	6,65	28,6	5,18	17,7	2,68	28,7	15,75	28,6	7,75	26,3	11,25	32,4	6,40	51,0
Mei "	7,15	66,2	0,23 ⁵	14,0	2,95	19,9	7,30	31,4	5,60	19,1	3,07	32,8	17,00	30,9	8,25	28,0	12,25	35,3	6,40	51,0
Juni "	7,15	66,2	0,25 ⁵	15,2	3,02	20,3	7,85	33,8	5,85	20,0	3,25	34,8	18,50	33,6	9,00	30,5	15,75	45,4	6,40	51,0
Juli "	7,05	65,3	0,41	24,4	3,33	22,4	7,60	32,7	5,76	19,7	3,20	34,2	20,75	37,7	9,75	33,1	16,—	46,1	6,40	51,0
Aug. "	6,95	64,4	0,37	22,0	3,37	22,7	6,90	29,7	5,39	18,4	2,91	31,1	20,75	37,7	9,75	33,1	14,75	42,5	5,80	48,0
Sept. "	6,85	63,4	0,52	31,0	3,50	23,6	6,60	28,4	4,70	16,1	2,54	27,2	21,50	39,1	10,50	35,6	15,13	44,1	5,85	48,0
Oct. "	6,60	61,1	0,66	39,3	4,04	27,2	6,40	27,5	4,55	15,5	2,48	26,5	20,75	37,7	10,75	36,4	14,50	41,8	5,90	48,0
Nov. "	6,75	62,5	0,66	39,3	3,72	25,0	6,25	26,9	4,63	15,8	2,39	25,6	23,75	43,2	12,00	40,7	13,38	38,6	5,95	48,0
Dec. "	6,95	64,4	0,67	39,9	3,75	25,2	6,50	28,0	4,89	16,7	2,38	25,5	25,00	45,5	13,25	44,9	13,50	38,9	6,—	48,0
Jan. 1934	6,65	61,6	0,66	39,3	3,74	25,2	7,10	30,5	5,47	18,7	2,59	27,7	27,00	49,1	14,75	50,0	13,—	37,5	6,15	51,0
Febr. "	6,30	58,3	0,64	38,1	3,25	21,9	7,50	32,3	5,64	19,3	2,68	28,7	23,75	43,2	12,75	43,2	13,—	37,5	6,20	51,0
Maart "	6,25	57,9	0,63	37,5	3,05	20,5	7,40	31,8	5,50	18,8	2,76	29,5	23,25	42,3	11,75	39,8	12,50	36,0	6,25	51,0
April "	6,30	58,3	0,62	36,9	2,79 ⁵	18,8	6,95	29,9	5,37	18,3	2,50	26,7	23,00	41,8	11,50	39,0	12,—	34,6	6,30	51,0
Mei "	6,25	57,9	0,62	36,9	2,88	19,4	6,80	29,2	5,20	17,8										

N GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

	ZUIVEL EN EIEREN										METALEN													
	BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		BOTER p.K.G. Heffing Crisis Zuivel-Centr.		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks-kaas kl. m/merk per 50 K.G.		EIEREN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN Locoprijzen Londen per Eng. ton		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesb. per Eng. ton		GIETERIJ-IJZER (Lux III) p. Eng. t. f.o.b. Antwerpen		ZINK Locoprijzen Londen per Eng. ton		GOUD cash Londen per ounce fine		ZILVER cash Londen per Standard Ounce	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	£	%	£	%	£	%	Sh.	%	sh.	%	£	%	sh.	%	pence	%
1925	2,31	100,0	—	—	56,—	100,0	9,18	100,0	62.1/6	100,0	36.8/6	100,0	261.17/-	100,0	73/-	100,0	67/-	100,0	36.3/6	100,0	85/6	100,0	32 1/8	100,0
1926	1,98	85,7	—	—	43,15	77,1	8,15	88,8	58.1/-	93,5	31.1/6	85,3	290.17/6	111,1	86/6	118,5	68/8	102,5	34.2/6	94,3	85/-	99,5	28 1/16	89,3
1927	2,03	87,9	—	—	43,30	77,3	7,96	86,7	55.14/-	89,7	24.4/-	66,4	290.4/-	110,8	73/-	100,0	64/6	96,3	28.10/-	78,8	85/-	99,5	26 3/4	83,3
1928	2,11	91,3	—	—	48,05	85,8	7,99	87,0	63.16/-	102,8	21.1/-	57,8	227.5/-	86,8	66/-	90,4	62/8	93,5	25.5/6	69,9	85/-	99,5	26 1/16	81,1
1929	2,05	88,7	—	—	45,40	81,1	8,11	88,3	75.14/-	121,9	23.5/-	63,8	203.15/6	77,8	70/6	96,6	68/9	102,6	24.17/6	68,8	85/-	99,5	24 1/16	76,2
1930	1,66	71,9	—	—	38,45	68,7	6,72	73,2	54.13/-	88,0	18.1/6	49,6	142.5/-	54,3	67/-	91,8	59/6	88,8	16.17/-	46,6	85/-	99,5	17 3/16	55,4
1931	1,34	58,0	—	—	31,30	56,9	5,35	58,3	36.5/-	58,4	12.1/-	33,1	110.1/-	42,0	55/-	75,3	47/6	70,9	11.10/6	31,9	92/6	108,2	13 3/8	41,6
1932	0,94	40,7	—	—	22,70	40,5	4,14	45,1	22.17/-	36,8	8.12/-	23,6	97.2/-	37,1	42/-	57,5	37/-	55,2	9.16/-	27,1	118/-	138,0	12 3/8	40,1
1933	0,61	26,4	0,96	—	20,20	36,1	3,71	40,4	22.2/6	35,6	7.17/6	21,6	131.18/-	50,1	41/-	56,2	35/-	52,2	10.12/6	29,4	124.7 3/4	145,8	12 3/8	38,5
1934	0,45	19,5	—	—	18,70	33,4	3,45	37,6	18.14/6	30,2	6.15/6	18,6	141.19/6	54,2	40/-	54,8	33/7	50,1	8.9/-	23,4	137.7 3/4	161,0	13 1/16	40,7
Jan. '34	0,50	21,6	1,—	—	20,40	36,4	5,05	55,0	21.7/-	34,4	7.7/-	20,2	148.3/-	56,8	39/6	54,1	36/-	53,7	9.12/-	26,5	129/6	151,5	12 3/4	39,7
Feb. "	0,47	20,3	1,—	—	21,55	38,5	3,68	40,1	20.9/6	33,0	7.4/-	19,8	140.13/-	53,7	39/6	54,1	36/5	54,4	9.-/6	24,9	137/1	160,3	12 1/2	38,9
Mrt. "	0,44	19,0	1,—	—	19,90	35,5	2,71	29,5	20.3/-	32,5	7.3/6	19,7	144.15/6	55,3	40/6	55,5	35/3	52,6	9.2/-	25,2	136/8	159,8	12 5/8	39,3
Apr. "	0,42	18,2	1,—	—	17,20	30,7	2,72	29,6	20.14/6	33,4	7.4/6	19,8	150.10/6	57,5	41/6	56,8	34/2	51,0	9.7/6	25,9	135.1 1/4	158,0	12 7/16	38,7
Mei. "	0,41	17,7	1,—	—	16,05	28,7	2,54	27,7	20.4/-	32,5	6.16/6	18,7	144.19/6	55,4	40/6	55,5	32/9	48,9	9.2/-	25,2	136/3	159,4	12 1/16	37,5
Juni. "	0,41	17,7	1,—	—	19,40	34,6	2,74	29,9	19.18/6	32,1	6.14/-	18,4	140.11/-	53,5	40/6	55,5	31/9	47,4	8.16/-	24,3	137.8 1/4	161,1	12 1/4	38,1
Juli. "	0,40	17,3	1,—	—	21,50	38,4	2,81	30,6	18.11/-	29,9	6.14/6	18,5	142.9/-	54,0	40/6	55,5	32/4	48,2	8.6/-	22,9	137.11	161,4	12 3/4	39,7
Aug. "	0,43	18,6	1,—	—	20,90	37,3	3,32	36,2	17.6/-	29,9	6.14/-	18,4	139.7/6	53,2	40/-	54,8	32/6	48,5	8.7/6	23,2	138/6	162,0	13	40,5
Sept. "	0,43	18,6	1,—	—	18,12 1/2	32,4	3,31	36,1	16.10/-	26,6	6.5/6	17,2	137.17/-	52,6	39/6	54,1	32/6	48,5	7.17/-	21,7	141/-	164,9	13 1/8	40,9
Oct. "	0,43	18,6	1,—	—	17,37 1/2	31,0	3,95	40,3	16.3/-	26,0	6.6/-	17,3	137.19/6	52,7	39/6	54,1	32/6	48,5	7.7/-	20,3	141.10	165,9	14	43,6
Nov. "	0,47	20,3	1,—	—	17,—	30,4	4,52 1/2	49,3	16.11/6	26,7	6.8/-	17,6	139.8/-	53,2	40/-	54,8	32/6	48,5	7.7/6	20,4	139.6 1/4	163,2	14 1/8	46,3
Dec. "	0,54	23,4	0,95	—	15,12 1/2	27,0	4,07	44,3	16.16/-	27,1	6.6/-	17,3	137.8/6	52,5	39/6	54,1	34.1	50,9	7.4/6	20,0	140.6 1/4	164,4	14 1/16	45,7
Jan. '35	0,58	25,1	0,90	—	14,95	26,7	3,12 1/2	34,0	16.19/-	27,3	6.5/-	17,2	138.11/-	52,9	39/6	54,1	34/6	51,5	7.6/6	20,4	141.10 1/2	165,9	14 3/4	45,9
Feb. "	0,52	22,5	0,95	—	14,37 1/2	25,7	3,20	34,9	16.4/-	26,1	6.4/-	17,0	136.8/-	52,1	39/6	54,1	34/6	51,5	7.3/6	19,8	142/8	166,9	14 3/16	46,1
Mrt. "	0,37	16,0	1,02 1/2	—	13,30	23,8	2,74	29,8	16.8/-	26,4	6.7/6	17,5	124.5/6	47,5	38/-	52,1	33/9	50,4	7.-/6	19,4	147.5	172,4	15 1/4	49,0
Apr. "	0,37	16,0	1,08	—	11,50	20,5	2,31 1/2	25,2	18.8/-	29,6	7.5/6	20,0	131.-/6	50,0	38/6	52,7	33/6	50,0	7.11/-	20,9	144.5	168,9	18 1/16	56,6
Mei. "	0,34	14,7	1,10	—	11,85	21,2	2,38 1/2	26,0	20.-/6	32,2	8.6/6	22,9	135.5/6	51,7	39/-	53,4	33/6	50,0	8.15/6	24,3	142.3 1/4	166,4	20	62,3
Juni. "	0,41	17,7	1,07 1/2	—	11,95	21,3	2,41 1/2	26,3	18.3/-	30,3	8.11/6	23,5	136.5/6	52,0	39/6	54,1	33/6	50,0	8.11/-	23,6	141/6	165,5	19 1/8	61,1
Juli. "	0,43 1/2	18,6	1,—	—	11,—	19,6	2,45	26,7	17.11/-	28,3	8.3/6	22,4	137.18/6	52,7	39/6	54,1	33/6	50,0	8.7/6	23,2	141.4 1/4	165,4	18 3/4	58,4
"	0,43 1/2	18,6	1,—	—	12,25 1/2	21,9	2,37 1/2	25,9	17.16/6	28,7	8.5/-	22,6	138.9/-	52,8	39/6	54,1	33/6	50,0	8.6/-	22,9	140.9	164,8	18 1/4	56,8
"	0,43 1/2	18,6	1,—	—	12,75 1/2	22,8	2,45	26,7	19.5/-	31,0	8.10/6	23,3	139.4/-	53,2	39/6	54,1	33/6	50,0	8.7/6	23,2	140.9 1/4	164,7	18 1/8	56,4

Sept. 1932 79 K.G. La Plata; van 26 Sept. 1932 tot 5 Febr. 1934 Manitoba No. 2²⁾ Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 64 1/2 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei—19 Sept. 1932 No. 3

N GROOTHANDELSPRIJZEN.

	BOUWMATERIALEN						KOLONIALE PRODUCTEN													
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .		S T E E N E N binnenmuur per 1000 stuks		buitenmuur per 1000 stuks		CACAO G.F. Accra per 50 K.G. c.i.f. Nederland		COPRA Ned.-Ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		RUBBER Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.		INDEXCIJFER	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	sh.	%	fl.	%	cts.	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	100.0	100.0
1925	159,75	100	15,50	100	19,—	100	42.6	100	35,87 1/2	100,0	61.375	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	15,75	101,6	19,50	102,6	49,-	115,3	34,—	94,8	55,375	90,2	2/-	67,4	17,50	93,3	94,25	111,5	96,0	102,6
1927	160,50	100,5	14,50	93,5	18,50	97,4	68/-	160,0	32,62 1/2	90,9	46,875	76,4	1/6,375	51,6	19,12 1/2	102,0	82,75	97,9	87,5	109,1
1928	151,50	94,8	12,—	77,4	18,50	97,4	57/3	134,9	31,87 1/2	88,9	49,625	80,9	-10,75	30,2	15,85	84,5	75,25	89,1	84,6	97,4
1929	146,00	91,4	14,—	90,3	21,25	111,8	45/10	107,9	27,37 1/2	76,3	50,75	82,7	-10,25	28,8	13,—	69,3	69,25	82,0	81,9	85,5
1930	141,50	88,6	12,50	80,6	20,75	109,2	34/11	82,2	22,62 1/2	63,1	32	52,1	-5,875	16,5	9,60	51,2	60,75	71,8	66,0	64,3
1931	110,75	69,3	10,25	66,1	20,25	106,6	22/5	52,8	15,37 1/2	42,9	25	40,7	-3	8,4	8,—	42,7	42,50	50,3	46,8	46,6
1932	69,00	43,2	9,25	59,7	15,—	78,9	19/6	45,9	13,—	36,2	24	39,1	-11,75	4,9	6,32 1/2	33,7	28,25	33,4	36,1	38,0
1933	73,50	46,0	10,—	64,5	12,75	67,1	15/4	36,0	9,30	25,9	21,10	34,2	-12,25	6,3	5,52 1/2	29,5	32,75	38,7	35,2	34,7
1934	76,50	47,9	8,50	54,8	10,50	55,3	13/6	31,8	6,90	19,2	16,80	27,4	-13,875	10,9	4,07 1/2	21,7	40	47,3	34,4	32,1
Jan. '33	70,00	43,8	9,25	59,7	13,50	71,1	16/6	38,8	11,50	32,1	24	39,1	-11,625	4,6	5,37 1/2	28,7	25	29,6	33,2	34,1
Feb. "	70,00	43,8	9,25	59,7	13,—	68,4	15/9	37,1	10,62 1/2	29,6	23,7									

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 Juli 1935.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f Bijbnk. „ Ag. sch. „	22.019.504,96 309.113,85 2.455.560,32	f	24.784.179,13
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef.	— 356.500,—	„	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		—	„	356.500,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f Bijbnk. „ Ag. sch. „	91.600.871,88 ¹⁾ 6.758.301,97 35.960.679,27	f	134.319.853,12
Op Effecten		128.739.566,07 ¹⁾	f	
Op Goederen en Spec.		5.580.287,05	„	134.319.853,12 ¹⁾
Voorschotten a. h. Rijk		—	„	—
Munt, Goud		114.594.080,—	f	
Muntmat., Goud		573.874.372,68	„	
		688.468.452,68	f	
Munt, Zilver, enz.		23.025.293,94	„	
Muntmat., Zilver		—	„	711.493.746,62 ¹⁾
Belegging van kapitaal, reserves en pensioenfond		39.594.297,94	„	
Gebouwen en Meub. der Bank		4.600.000,—	„	
Diverse rekeningen		3.033.232,54	„	
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)		15.486.148,55	„	
		933.667.957,90	f	
		Passiva.		
Kapitaal		20.000.000,—	f	
Reservefonds		4.049.884,01	„	
Bijzondere reserve		5.675.000,—	„	
Pensioenfond		9.917.053,32	„	
Bankbiljetten in omloop		811.745.135,—	„	
Bankassigatiën in omloop		19.960,32	„	
Rek.-Cour. Het Rijk		17.510.406,21	f	
saldo's: Anderen		62.392.167,01	„	79.902.573,22
Diverse rekeningen		2.358.352,03	„	
		933.667.957,90	f	

Beschikbaar metaalsaldo		355.343.514,01	f
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is		888.358.785,—	„
Schatkistpapier, rechtstreeks bij de Bank ondergebracht		—	„
1) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99)		71.153.775,—	f
2) Waarvan in het buitenland		20.375.103,03	„

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
22 Juli '35	114594	573.874	811.745	79.923	355.344	80
15 „ '35	114594	571.105	821.641	69.519	352.172	78
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54
Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist- promessen rechtstreeks	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ¹⁾	
22 Juli 1935	24.784	—	134.320	356	3.033	
15 „ 1935	25.633	—	135.412	357	3.497	
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509	

1) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
20 Juli '35 ²⁾	120.840	—	169.570	30.580	40.780
13 „ '35 ²⁾	120.490	—	173.100	26.890	40.494
22 Juni 1935	100.490	23.394	172.705	29.230	43.109
15 „ 1935	107.003	23.366	175.663	32.440	47.128
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842
Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaal.	Dis- conto's	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
20 Juli '35 ²⁾	2.640	—	74.460	13.400	60
13 „ '35 ²⁾	2.790	—	75.260	12.640	60
22 Juni 1935	2.504	11.010	55.038	12.198	61
15 „ 1935	1.732	11.000	55.655	12.057	63
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
17 Juli 1935	193.239	399.568	53.149	9.277	13.549
10 „ 1935	193.272	400.652	52.065	10.373	12.582
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings- perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
17 Juli '35	91.886	7.883	103.582	38.845	53.672	35,7
10 „ '35	95.801	8.361	108.593	36.366	52.620	34,3
22 Juli '14	11.005	14.736	—	42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
12 Juli '35	71.351	721	10	8.017	1.202	5.313	3.200
5 „ '35	71.272	723	8	8.231	1.203	5.419	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
12 Juli '35	5.805	2.381	81.729	120	2.911	10.487
5 „ '35	5.805	2.533	82.199	169	2.913	10.261
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
15 Juli 1935	93,9	30,2	8,4	3.570,3	48,1
6 „ 1935	85,8	22,1	4,0	3.669,1	45,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva
15 Juli 1935	336,0	665,1	3.666,5	742,9	217,1
6 „ 1935	335,7	676,2	3.740,5	717,8	213,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 15, 6 Juli, resp. 38, 47 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË (in Belga's).

Data	Goud		Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan der Straat	Overheids- fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Munt en diversen						Schatkist	Partic.
18 Juli 1935	3.563	60	1.441	119	162	40	4.070	21	1.287
11 „ 1935	3.552	59	1.416	125	162	40	4.087	21	1.237

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad		"Other cash" ²⁾	Wissels	
	Totaal bedrag	Goud- certifi- caten ¹⁾		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
26 Juni '35	6.149,1	6.126,5	239,6	7,1	4,7
19 „ '35	6.141,3	6.119,5	234,0	6,9	4,7

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula- tie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. ³⁾	Algem. Dek- kings- perc. ⁴⁾
26 Juni '35	2.430,2	3.197,9	5.415,4	146,6	74,2	—
19 „ '35	2.430,2	3.188,3	5.423,0	146,6	74,0	—

Data	Aantal leening.	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
19 Juni '35	—	7.527	11.093	3.853	20.420	4.434
12 „ '35	—	7.567	10.933	3.916	20.458	4.398

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng- land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de be- treffende valuta.